DIARI CATALA
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona { Edició vespre 1 ptes. mes
Edició matí. . 1 » »
Espanya . . . . . 4'50 ptes. trim.
Unió postal. . . . . 6 » »
Paquet de 30 números. . 90 cèntims.

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració:
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats y reclams a preus convencionals. Pera la edició del vespre s'admeten esquelas mortuorias fins a les sis de la tarde. Pera l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXII núm. 4,728 — Barcelona: Dimars 16 de juliol de 1912 — Edició del VESPRE

SANT DEL DIA: Ntra. Sra. del Carme.— El Triomf de la Sta. Creu

Sant de demà: St. Lleó IV, papa y cf.—**Quarenta Horas:** A la iglesia de Preberes seculars del Oratori de St. Felip Neri.— Hores d'exposició: De les sis del matí a 2'4 de vuit de la tarde.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. del Carme, en les Gerónimes a santa Agna. o a Sta. María del Mar.—**Demà:** Ntra. Sra. dels Desamparats, al Pi, o a St. Agustí.—**Missa d'avuy:** Ntra. Sra. del Carme, c. blanch—**La de demà:** Sant Aleix, conf., c. blanch.—**Adoració nocturna:** Dijous, 18. Torn de St. Lluis Gonçaga.

Observatori Meteorológich de la Universitat. - Director: E. Alcobé.—15 de Juliol

BORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí y 3 tarde.—Barómetre a 0° y al nivell del mar: 760'8; 760'15.—Temperatures: Máxima, 30'4 sol; 25'8 ombra.—Mínima: 19'6 ombra; 18'5 reflector.— Temperatura a la ombra 23'2; 23'0.— Pluja a les 24 hores: 000.000.— Aigua evaporada en millimetros: 2'82.— Graus d'humitat: 68, 81.—Direcció del vent: E.—Velocitat del vent: 177km.—Estat del cel: Ser.— Núvols: Classes: K.—Cantitat: 0'7; 0'0.
Sortida del sol: 4'31.— Posta: 7'28.—Sortida de la lluna 8'51 m. — Posta: 10'16 t.

EL NEN

FÉLIX COROMINAS Y BOFILL

ha pujat al Cel a l'edat de vuit anys

El seu pare Esteve, avia materna; germanes, oncles, tíes, cosins y demés parents, y les rahons socials «Blanch, Corominas y Bofill», de Barcelona, y «Jover Serra y C.ª», de Canet de Mar, al recordar als amichs y coneguts tan sensible pèrdua, els preguen se serveixin assistir al ofici d'àngels o a alguna de les misses que se celebraràn demà, día 17, a les deu, en la iglesia de Sant Vicens, de Sarrià, per lo que quedaràn eternament agraits.

Per respecte a la santetat del temple el dòl se dona per despedit

No s'invita particularment

Sarrià, 16 juliol de 1912.

El Senyor

DON JOAQUIM TORRAS VIDAL

NOTARI Y ADVOCAT

morí a 8 del actual havent rebut els Aussilis Espirituals y la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus desconsolats fills Ramón, Carme, Narcisa, María, Dolors, Teresa y Roser, germana política donya Dolors Sampol viuda de Torras, nebots, cosins y demés parents recorden als amichs y coneguts tan sensible pèrdua, y els preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir al ofici y misses que en sufragi de la seva ànima se celebraràn demà, dimecres, 17 del corrent, a les deu, en la parroquia Major de Santa Agna.

Per respecte a la santetat del temple el dol se dona per despedit

No's convida particularment

L'Exom. y Ilm. Sr. Bisbe de Barcelona s'ha dignat concedir 50 díes d'indulgencia als seus diocesans per cada acte pietós que practiquin en sufragi de l'ánima del finat.

Don March Rocamora y Rosés

morí el dia 13 del corrent havent rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

El seu pare D. Antoni Rocamora y Pujolá, germanes D.ª Antonia, D.ª Isabel, D.ª Eularia, D.ª Elvira, D.ª Clotilde y D.ª Montserrat, germá polítich Dr. D. Joan Sans y Tous, oncles, tíes (presents y ausents), nebots, cosins (presents y ausents), demés parents, la Srta. D.ª Paquita Bach y Batlló y les rahons socials **Rocamora Hermanos, Costa Florit y Comp.ª, S. en C., y Simó, S. en C.,** al recordar als amichs y coneguts tan sensible pèrdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir als funerals que pera l'etern descans de la seva ànima se celebrarán el dijous próxim, día 18 del corrent, a les deu del matí, en la parroquia major de Santa Agna.

Les misses després de l'ofici y totseguit la del perdó. **El dol se dona per despedit.** **No's convida particularment.**

Els Emms. y Rdms. Srs. Cardenal Primat de Toledo, Cardenal Nunci de S. S., els Excms. y Ilms. Srs. Arquebisbes de Sevilla, Valencia y els Excms. y Ilms. Srs. Bisbes de Barcelona, Vich, Girona, Lleida, Solsona y Seu d'Urgell, s'han dignat concedir, respectivament, 200, 100 y 50 díes d'indulgencia a tots els seus fidels diocesans per cada acte de pietat o caritat cristiana que practiquin en sufragi de l'ánima del finat.

TRES PARAULES
Làmpara Budapest "TUNGSRAM"
LA SIN RIVAL

Demánis la reina de les lámpares, la lámpara Budapest TUNGSRAM, de soport elàstich, económica y irrompible, en totes les centrals y bons establiments d'electricitat.

Todo encarece
sola
la HARINA Lacteada NESTLÉ,
el mejor alimento para niños de baja edad, no cambia de precio y queda al alcance de todos los bolsillos.
Una muestra se manda gratuitamente sobre pedido por la casa del
Sr. D. Miguel Ruiz Barreto
á Sevilla,
Apartado de Correos, 76.

Qui tingui tos
que prengui l'antiga y acreditada pasta pectoral del Doctor Andreu.
Demanti a les farmacies

Dr. Vendrell MASSATGE Y ORTOPEDIA Ronda St. Pere, 4; de 3 a 6

Totes les misses que se celebraràn demà, dimecres, día 17 del corrent, de deu a dotze, a la parroquial iglesia de Sant Cugat (carrer Carders), a la capella de Nostra Senyora de la Esperança, a l'iglesia parroquial de Sant Joan (Gracia) y a l'iglesia de Sant Joseph de la Montanya, y totes les que se celebrin en dit día a l'iglesia parroquial de Sant Julià de Vilatorta, s'aplicaràn en sufragi de l'ánima de

D.ª Mercè Tusquets y Marcet

que morí a 17 de juliol de 1911

(A. C. S.)

Els seus afligits pare don Antoni Tusquets y Maignon, germens, tía, cosins y demés parents, al recordar als amichs y coneguts tan sensible pèrdua, el preguen la tinguin present en llurs oracions y assisteixin a n'alguna de dites misses.

No hi haurá ofertori.

Totes les misses que's celebraràn a l'iglesia de Nostra Senyora de Pompeya (RR. PP. Caputxins), Diagonal, 450, demà, dimecres, día 17 del corrent, s'aplicaràn en sufragi de l'ánima de

Don Sixte Quintana y Tuset

que morí el día 28 de juny de l'any passat

(A. C. S.)

Sa viuda donya Julia Ilzarbe, fills M.ª Teresa, Francisco de P., Julia, Augusta, mare política (ausent), germans polítichs, oncles, nebots, cosins y demés parents y les rahons socials «Lluch y C.ª» y «Francisco y Joseph Muntañola», al recordarlo als seus amichs y coneguts, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin concòrrer als funerals que per l'etern descans de la seva ànima se celebraràn demà dimecres, 17 del corrent, en la iglesia de Nostra Senyora de Pompeya (RR. PP. Caputxins), Diagonal, 450.

No's convida particularment

J. Marsans Roí y Fills
Valors, Cupons, Giros, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)
Negociem els cupons Deute Amortisable 5 %, F.-C. Osca, Lleida a Reus y Renda Uruguay, venciment agost pròxim.

Futurs de cotó A. Gabarró García, — Lauria, 33. Telèfon 2.694. S'executen ordres als mercats de Liverpool, Nova-York y Nova Orleans. — Demanin follet explicatiu y detalls

ANÓNIMA CLAUDIO DURAN
Construccions MONIER
Ronda Sant Pere, 44, baixos

Sostres de CIMENT ARMAT ab revoltons de guix
Patent núm. 51.570. — Economía, resistencia, depressa en construir Dipósits, Canonades, Ponts, Edificis industrials y tota mena de construccions ab ciment armat.
Dr. E. Perearnau dels Hospitals de París. Vies urinaries y sa cirurgía Plassa Urquinaona, 2, 1.er De 12 a 1 y de 3 a 5; festius de 10 a 12

Tusquets y C.ª S. en C. Bancs Borsa.
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9

MASTIC VEGETAL
INALTERABLE
Fórmula Tobella
Pera tota mena d' empelts y feridas de las plantas
Pot usarse sempre y no danya may.
S' aplica ab un pinzell, en fret.
Primpcesa, 11, pral.-BARCELONA

Polítiques

La malaltía den Mistral

«La Patrie», de París, diu que per ara no té perill la malaltía que sofreix el patriarca de la Provença el gran poeta Frederich Mistral.

Al seu maset de Mellana, hont viu, ha tingut una lleugera indisposició y sembla que ja està fòra de perill.

¡Que Deu li concedeixi força anys de vida!

Varies

—La Junta Permanent de l'Unió Catalanista ha dirigit una entusiasta felicitació al eminent filòlech català en Pompeu Fabra, per l'acte de justicia ab que la Diputació de Barcelona ha correspost als mèrits d'aital patrici, conferintli la càtedra de Llengua Catalana establerta per la referida Corporació.

—Don Lluis d'Orteyza ens comunica que s'ha encarregat de la direcció de «El Liberal».

—«El Poble Català» d'avuy, al fer la informació del Aplech de la Sardana a Vallvidrera y de les banderes de les associacions catalanistes que hi havia, com adherides a la festa, no esmenta la de la Lliga Regionalista de Barcelona, que hi era, que's distingeix per ses proporcions y sumptuositat artística y que nosaltres la esmentavem en la edició d'ahir al vespre.

Les associacions regionalistes que hi enviaren llurs banderes foren quatre: la Lliga Regionalista de Barcelona; la Lliga Regionalista de Gracia; el Centre Autonomista Català de Sant Gervasi y l'Ateneu Obrer del Districte II.

Les banderes d'associacions de la U. F. N. R. foren dúes: la del Centre Fivaller y la del C. N. R. de Gracia.

Ha havien, ademés, com ja vàrem dir, la del Centre de Dependents del Comers y de la Industria, la de la societat choral «Catalunya Nova», la del Esbart Català de Dançaires y la del Orfeó Barcelonès.

—«El Correo Catalàn» d'avuy diu que ha sigut près el tradicionalista don Francisco Vives.

—El diputat y escriptor don Lluis Morote es a Barcelona, acompanyat de ses dúes gentils filles. Una colla dels seus amichs se proposa obsequiarlo demà, dimecres, a les nou del vespre, ab un dinar, en justa correspondencia a la seva cooperació a l'aprovació de la llay de Mancomunitats. El preu del cubert es de 10 pessetes.

—Pera Reina dels Jochs Florals de «Lo Rat-Penat» de Valencia, sona'l nom de l'agraciada senyoreta Teresa Dicenta Vera, filla del enginyer d'Obres públiques d'aquella provincia.

—«El Foment del Turisme» de Palma de Mallorca, ha nomenat soci de mèrit an en Santiago Rusiñol, y s'organitza una animada excursió-festa literaria a Soller pera ferli entrega del títol.

—Ab motiu de la discusió que s'ha mogut de la projectada divisió admnistrativa de les Balears, el diputat menorquí senyor Llansó aviat anirà a Iviça.

—Ha marxat cap a Sant Feliu de Guixols, a passarhi l'estiuada, el nostre benvolgut amich don Bonaventura Plaja.

—Ha arribat de Madrid el diputat regionalista nostre bon amich don Pere Milà y Camps.

—Varies entitats de la U. F. N. R. del districte VII han escrit una carta al diputat provincial don Joaquim Forcada, demanantli explicacions per haverse fet reformista.

—Don Joseph Mestres, diputat provincial tarragoni, aviat donarà a Vilarrodona (Camp de Tarragona) una conferencia sobre Mancomunitats.

—El regidor regionalista don Francesch Ripoll ya donar, al local de l'Associació Instructiva d'Obrers del Ajuntament, la primera conferencia de la tanda que han de fer tres regidors.

El tema que va descapdellar fou el de «Millorament del proletariat per son propi esforsa», presentant una successió d'arguments en demostració de que a l'obrer no li cal la propaganda d'aquells «vividors» y «meneurs» de multituts, ni de la política, pera millorar sa condició de vida.

El conferenciant fou molt aplaudit.

Per la dignitat de la prempsa

No mentiràs

Aixís com certes agrupacions polítiques han fet cosa normal la provocació y la bravata, abolint pera'l seu us el «No mataràs» del Decàlech, certs periódichs, emparentats ab elles, han fet ja una regla del atentat quotidià al vuitè manament. Y veusealsaquí que menteixen ab la major serenitat, convensuts de que les masses d'infelissos que'ls «confegeixen» no han de comprovar la certitut de lo que afirmen.

Per aqueixa gent tota arma es lícita mentres vagi contra l'adversari. Llensen avuy una mentida burda y l'agrupació que n'es víctima, creyent prou vistent la falsetat per prescindir de la rectificació, la deixa passar. Donchs, al cap d'una setmana, la mentida es refermada per un comentari límit; al cap d'un mes el comentari ja's torna una acusació ferma, y al cap de l'any la mentida ha près estat de certesa absoluta.

Avuy mateix se dona una vegada més tan sensible cas. Després de les nostres afirmacions d'ahir al vespre y després de l'article que publicàvem en primer lloch del diari, hi hà confrare d'aquest matí que afirma que LA VEU no ha tingut una paraula de protesta pels fets de Granollers.

Veusaquí una cosa tan intolerable com el matonisme, ab el qual s'emparenta perfectament per la immoralitat que suposa y per tenir la mateixa sanció dintre la Lley de Deu y dintre les de la caballerositat.

Perque, de mica en mica, la mentida fa'l seu fet. Y aixís com avuy un diari afirma que no hem protestat dels fets de Granollers, demà, el mateix o un altre, perfeccionant encara la seva obra, acabaràn per dir que n'hem fet el panegírich. Coses pitjors hem vist y de majors calumnies hem estat víctimes per part de certs diaris.

Y això es cosa que, per la dignitat de la prempsa, s'hauría d'abolir, com per dignitat de les lluites polítiques ciutadanes hauría d'abolirse la provocació estúpida y la bravata imbècil, posades al servey dels dos matonismes avuy imperants, empenyats en prescindir de la força de la rahó pera imposar la rahó de la força.

Al Dia

La rahó de la força

Els partits extrems de Catalunya donen un trist exemple d'incivilitat: no honra pas massa a la nostra terra aquest afany seguit de confiar a la força la reparació d'injuries; aquestes escomeses y pertorbacions que floreixen en sanch malaguanyada. Pera la injuria personal o colectiva hi hà reparació en el dret salvaguardat per la justicia. Ningú pot pendre'se-la per e'l mateix, segons les lleys divines y en comptats casos segons les humanes.

En les lluites polítiques s'extremen les paraules: es cosa vella de la que ningú que hagi lluitat ab passió n'es net de culpa. Però en les ofenses colectives hi hà d'haver un marge de despreci prou gros pera que les sanchs no determinin l'ús de la força pera venjarles. Hi hà d'haver absoluta tolerancia en les idees, respecte absolut a la pau pública, que ningú té'l dret de torbar.

Es mal camí el que han emprès desde fa alguns temps els partits extrems. Substituir a l'autoritat es desconèixerla o cercarla. Y no més l'autoritat pot y deu posar terme a les demasíes del carrer, com els tribunals a les de la oratoria o de la prempsa.

***

Es precís que acabi aquest estat de lluita que ha tornat a Barcelona. Si les predicacions dels quefes de partit o grupu no l'acaben com deurien, que l'acabi el càstich dels culpables per acció o per excitació. Barcelona necessita tranquilitat y pau ara que ha entrat en un feliç període de progrés de la riquesa: d'unes coses ne venen unes altres y no se sab may còm acaba una bofetada.

Prediquin-se idees, propaguin-se sistemes: el pensament de l'home es lliure fins que infanta el crim o amenaça la colectivitat d'una manera directa. Precisament a Catalunya, com en pochs llochs del món, s'ha acostumat al poble a la peroració política. Però fassin-se públichs educats, que pensin, que jutgin, que triïn entre les idees; nò pertorbadors. Els llochs tancats son sagraris de tota idea, de tota teoría que vulgui predicarse: el carrer es de tothom, lo que vol dir que no es de ningú especialment.

Ab això no's pot distingir de colors, ni d'afinitats, ni sisquera de rahó. Per més que'n tingui el qui pertorba, la pert ab l'acte de pertorbar.

Som en terra civilisada: no en aduar marroquí en el que's confía an els trets y a les gumíes la rahó y l'autoritat.

***

Si segueixen aquestes lluites sangnantes, y les autoritats no hi poden o no hi saben posar remey, massa atentes a les súpliques dels qui en primer lloch deurien evitarles, els bons vehins de Barcelona hauràn de llegir a Dickens pera saber còm acabaven els pacífichs botiguers de la Cité les incursions dels revoltosos, torbadors de la pau pública, poch amants del nom y dignitat del poble que volen redimir.

POL

GLOSARI

CRISTALLS FLUIDS

—Aquests llibres, Senyora, que tenim damunt la taula, estudien una novetat científica important: la qüestió dels cristalls fluids, y de lo que ha estat anomenada la seva «vida». Tots tres son obra d'un alemany de geni, el Professor Lehman. El primer llibre's diu «Cristalls flúids» y es publicat a Leipzig en 1904. El segón, «El tallat dels cristalls vius» y es publicat a Esslingen en 1909. El tercer, «El nou món dels cristalls flúids» y aparegué a Leipzig, l'any passat.

Imagineu un cristall flúid, Senyora. Imagineu que's tornen repentinament una cosa única el glop de Champagne y la copa que'l conté. Hi havía en el conjunt que anomenem «una copa de Champagne», dos elements: un element mòvil però informe, el ví; un altre element, el beire, que es de forma delimitada y perfecta, però quiet y mort. ¿No voldríeu que per una manera de miracle, aquests elements confonguessin ses qualitats, cessant aixís en ses imperfeccions? ¿No somieu ab quelcom que sía alhora de forma acabada però capàs de moviment? Y bé, el miracle s'ha acomplit. Veusaquí un cristall flúid. Veusaquí certes substancies ahont Lehman demostra, que, malgrat l'estat líquid o semilíquid, les molècules composantes se troben en una ferma y constant relació recíproca, es a dir, «ofereixen una forma». Aquest fenòmen es el que ha estat designat ab el nom de «homeotropia». Bé'm cal demanarvos perdó, Senyora, del rar y aspre mot.

Però si un ésser ajunta a la forma perfecta la capacitat de moviment, s'enten de moviment propri, ¿no es ja un ésser viu? ¿Afirmarem que aquests cristalls «viuen», com les plantes y els animals? ¿Partirem del principi, en la egregia companyía d'alguns alts físichs y químichs contemporànis, dels Herrera, dels von Schroen, dels Leduc, que allí la vida es—tractis del regne de la natura que's tracti—allí ahont hi hà una completa imitació de la vida? Qüestions complicades, Senyora, y, potser, per avuy insolubles, y en tot cas impertinentes a l'instant massa breu en que haveu volgut que la vostra sereníssima presencia iluminés aquest recò obscur, d'obscur treball. Permeteume no més expressar l'anhel que tothom, tot fill de home, en sa esfera xica o gran, logri pera son propri viure aquest suprem dò, que sa fòrmula s'assembli a la d'un cristall flúid. Que en ella el moviment, això es, la passió, l'emoció, la llibertat, la fluidesa, fassi una cosa única ab la constant perfecció formal, vull dir, ab els constants equilibri y mesura. Que arribem a fondre'l ví y el vas, y talment, que, tot essent regulars y simètrichs com el vas de Saxonia no deixem d'ésser, Senyora, encesos y escumosos, com el ví franc.

XENIUS

El viatge de la Infanta

D.ª Isabel a Barcelona

¡Visca Catalunya!

Un confrare de la nit diu que al traspassar la infanta la plaça de Sant Jaume, anant de Casa la Ciutat al Palau de la Diputació Provincial, hi havía nombrós públich que l'aclamava y que's sentí un crit de ¡visca Catalunya! y ella'l contestà dient:

—Sí, sí; «¡viva Cataluña!»

Al Reyal Club de Barcelona

Aprofitant la visita a les obres del port que deixem ressenyada y atentament invitada per la Junta del Reyal Club de Barcelona, donya Isabel, acompanyada de la nombrosa comitiva que l'havía seguida durant la tarda, va anar a visitar els terrenys cedits al Club per la Junta del port y de quina entrega se feya l'acte oficial.

Hi havía aplegades al voltant del petit rotllo destinat a la comitiva oficial, centenars de persones, la major part d'elles pertanyents a l'alta societat barcelonina.

El Club havía adornat els terrenys que anaven a quedar de la seva propietat, ab moltes banderes y adornos que esqueyen perfectament a la coloraina que relluía encara al cimal dels pals dels barcos.

Al arribar l'Infanta, els aplaudiments de costum y la marxa reyal la varen saludar. Donya Isabel, acompanyada del president senyor Morató Sanesteva, va anar a ocupar el silló que se li havía preparat y allí va escoltar els discursos de rúbrica, que'ls varen fer els senyors Bosch y Morató, el primer oferint els terrenys y el segón acceptantlos. Com es natural, en els dos parlaments hi varen sortir elogis per l'Infanta.

Aquesta va firmar un pergamí en recordança del aconteixement y va admirar una copa d'or que'l Club ha adquirit en recordança d'aquesta data, y a la que hi figura'l nom de S. A. R. A la firma de la Infanta varen seguir la de les autoritats.

La casa Pince va servir un lunch a donya Isabel. Era'l que feya vuit de la tarda.

Després l'Infanta va presenciar unes regates que jugaven les canoes «Catalunya», «Alfons XII» y «Barcino», y que va guanyar aquesta última y va issar el nou penó del Centre, entre'ls aplaudiments de la multitut.

Visita a les obres del port

Tal com avensàvem en una petita nota en la edició d'ahir nit, donya Isabel va visitar, durant la tarda, les obres del port.

Com que tots els periòdichs havien donat la noticia els voltants de la plaça de la Pau presentaven desde primeres hores de la tarda, un animat aspecte.

Un públich nombrosíssim s'anava agombolant a mida que observava l'arribada de personatges.

Aquests a dos quarts de cinch, formaven un rotllo ben nombrós. Hi havía el president de la Junta d'Obres don Rómul Bosch y Alsina, el director de les obres senyor Valdés, el segón comandant de Marina senyor Gurri, els vocals senyors Porcar y Tió, Girona (Ignasi), Perpinyà, Morató, Vilanova y Vila.

També hi havía el quefe d'Obres públiques provincials senyor Puig, l'administrador de Duanes senyor Vicenti, tota la oficialitat de la Comandancia de Marina, y els enginyers senyors Cabestany, Aixelà y Guaregui, el president del Club de Regates senyor comte de Fígols, el secretari de la Junta d'Obres senyor Creus y Esther, els comandants dels canoners «Nueva España» y «Temerario» y els quefes de policía que han acompanyat l'infanta desde la seva arribada a Barcelona.

Pera ordenar la gentada que hi havía la policía y mossos de la esquadra treballaven de valent. Al tocar les cinch, un general remoreig va avisar l'arribada de donya Isabel.

Els reunits varen avensar fins a la entrada de la plaça ahont va parar l'auto de l'infanta, que venía acompanyada de la seva gentil dama senyoreta Bertràn de Lis y del senyor alcalde.

En altre auto arribaren els senyors governador y marquès de Vilanova y Geltrú.

El senyor Bosch y Alsina va donar la benvinguda a l'infanta y li va oferir un esplèndit pom de roses y gardenies ab rica llassada.

La infanta va baixar a una canoa automòvil del «Temerario», que tot seguit va posarse en marxa acompanyada d'altres canoes y vaporets ahont anaven els demés invitats.

En la de l'infanta hi anaven les autoritats.

Mentres una banda executava la marxa reyal, la de cornetes del «Temerario» la repetía y la oficialitat donava els visques de ordenansa, que repetía la tripulació escampada en barquetes y vaporets.

Al passar per davant del Assil Naval els honors varen repetirse, y tothom, a peu dret, escoltava aplaudiments y visques.

El port presentava un bell aspecte. El crescut número de barques que hi passejaven dificultaven la circulació. Moltes d'elles les ocupaven aplechs de hermoses dònes, que produíen un espectacle encantador.

La infanta y autoritats varen visitar el «Cocodrilo», ahont hi hà la comissió Oceanogràfica, l'Assil Naval y el «Temerario».

A tot arreu se li varen dispensar afectuoses rebudes, dedicàntselhi esplèndits lunchs. Y la canoa de l'infanta va quedar plena de poms de flors dels recullits arreu.

Del «Temerario», ahont va içarse'l penó de Castella y ahont se van repetir els visques al Rey, va dirigirse al torreó, ahont, visitades les màquines, la Junta del Port va oferir un thè a l'augusta dama.

A la taula varen sentarshi l'infanta, qui tenía a la dreta a don Ròmul Bosch y al senyor Sostres, y a l'esquerra, a la senyora d'Arnús y al senyor governador. Al davant d'aquesta presidencia hi seya la senyoreta Bertràn de Lis y el marquès de Vilanova y Geltrú.

Els demés llochs de la taula eren ocupats per les esposes dels vocals de la Junta, les personalitats ja esmentades y les senyores Girona, Porcar y Tió, Olano, de Puig, Creus, de Vicenti, de Ezquerdo, y senyoretes Bosch y Alsina y Escubós.

Acabat aquest acte, la comitiva va dirigirse al R. C. de B.

Al Tir de Colom

Sortint del Reyal Club de Barcelona la infanta, acompanyada del seguici que ja hem nomenat repetides vegades, va marxar al Tir de Colom a presenciar els exercicis anunciats.

Donya Isabel va ser rebuda al Tir pels individuus de la Directiva y per les senyoretes que prenien part en el concurs.

Tot seguit va continuar aquest, seguintlo la infanta ab forsa interés, y felicitant al acabar a la senyoreta que va obtenir la Copa.

Donya Isabel va ser obsequiada ab pastes y xampany, y despedida molt afectuosament.

El dinar

Ahir vespre, donya Isabel va dinar en companyía d'alguns militars y representants en Corts per diferents districtes de Catalunya, als que havía invitat convenientment.

El dinar va celebrarse en un dels salons del Hotel Colón y va regnar durant el mateix una agradable intimitat.

Els comensals eren, ademés de l'infanta, del senyor Coello y de la senyoreta Bertràn de Lis, els següents:

Senyor Vidal y Ribas, majordom de setmana del Rey.

Senadors: don Raimond d'Abadal, senyor baró de Bonet y senyor marquès d'Alella.

Diputats a Corts: senyors don Francesch Cambó, Sagnier, Bertràn y Musitu, Bosch y Alsina, Farguell, Godó y Vila.

Don Joaquim Ramos Masnate, coronel comandant d'artillería de la plaça.

Don Occeà Altolaguirre Jandenes, coronel de dragons de Montesa.

Don Joan Pagès y Millàn, coronel del quart mixte d'enginyers.

Don Lluís Fontana Esteve, coronel segon quefe d'Estat Major.

Don Cast López Brea y Ortiz de Angulo, quefe de Sanitat militar de la plaça.

Don Francisco Sànchez Manjón del Busto, coronel del regiment d'infantería de Alcántara.

El dinar va acabar a les onze del vespre.

A Novetats

Tal com s'havía anunciat, acabat el dinar del Hotel Colón, donya Isabel va assistir al Teatre de Novetats, ahont actúa la companyía del eminent artista senyor Sainati.

Donya Isabel anava acompanyada del seu secretari, de la dama d'honor y d'alguns diputats y senadors.

Al entrar al teatre, en un dels entreactes, el públich, que era molt nombrós y selecte, la va aplaudir, y un quintet va executar la marxa reyal, que tothom va escoltar a peu dret.

L'Empresa del teatre va oferir a donya Isabel y a la senyoreta Bertrand de Lis uns esplèndits pomells de flors y les va acompanyar al palco que'ls hi tenía preparat.

Aquest, que es el segón proscèni de la plateya, a mà dreta, era endomassat, haventhi l'escut d'Espanya.

Els diputats y senadors que l'acompanyaven varen escamparse pel teatre ahont hi tenien les seves famílies.

L'alcalde don Joaquim Sostres era en un palco del primer pis.

En Sainati va posar en escena, interpretant ell, ab aquella mestría que li es característica, la part del protagonista, «El Club de l'aptons», una de les produccions més fortes que ha donat durant aquesta temporada la companyía del «Grand Guinyol».

Al finalisar aquesta obra el públich va aplaudir entusiàsticament y l'Infanta va manifestar al senyor governador—que acabava d'arribar al teatre—lo molt que li havía agradat el treball del genial artista y la discreció dels que l'havíen secundat.

Tot seguit va marxar del teatre, despedintla'ls representants de la Empresa y els senadors y diputats.

El públich va victorejarla y el quintet va executar novament la marxa reyal, que'ls concorrents varen escoltar a peu dret.

Una vegada al auto, en companyía dels seus familiars y del senyor governador, va manifestar desitjos d'anar a passeig, efectuantho pel de Gracia y Rondes y tornant al Hotel passada mitja nit.

Missa a la Mercé

Demà, a les deu del matí, se celebrarà a la iglesia de la Mercè una missa, a la que hi assistirà l'infanta Isabel, abans d'anar a la recepció de Capitanía.

El rector y Junta d'Obra de la Mercè han convidat a les autoritats.

—Ahir arribaren a Barcelona l'alcalde don Artur Vallès y el president de la Diputació provincial de Girona don Agustí Riera, pera ajuntarse ab el governador don Sixte Lacalle, que ja hi era, y posarse d'acort ab el secretari de l'infanta senyor Coello, respecte als díes que aquesta s'estarà a Girona y el programa dels obsequis.

—Llegim a la prempsa de Reus que, durant la funció de gala donada al teatre Fortuny en obsequi de l'infanta Isabel, el diputat republicà per aquella circumscripció senyor Mayner y sa esposa donya Isabel entràren en la llotja de honor a saludarla y a cumplimentarla.

La Infanta a Montserrat

Conferencia telefònica ab el nostre enviat especial

Sortida

Montserrat, 16, 3 tarda.

A dos quarts de deu del matí, han sortit de la plaça de Catalunya, davant del Hotel Colon, cinch automòvils.

Hi anaven la infanta, la seva dama d'honor y el secretari particular senyor Coello; el governador, l'alcalde, y el regidor senyor Vallés y Pujals.

Quan el seguici era al davant del baixador del carrer d'Aragó, l'automòvil del governador ha tingut una «panne» y aquest ha pujat al automòvil del marquès de Vilanova y Geltrú.

Quan han sigut a la Rabassada ha passat al del alcalde.

A Terrassa

Al arribar a la ciutat de Terrassa els esperava una grandiosa gernació. L'alcalde ha saludat a l'Infanta y li ha fet present d'un hermós pom de gardenies blanques y un altre pom pera la dama d'honor, senyoreta Beltràn de Lis.

L'han saludada també'ls regidors, coronel y oficials de la zona, diputat a Corts senyor Sala y diputat provincial senyor Alegre.

Tantost organitzat el seguici s'han dirigit a la Casa Consistorial, que tenía les balconades adornades ab draps de vellut carmesí. Durant el trajecte s'han sentit molts aplaudiments.

A la Sala Consistorial s'ha ofert un lunch a l'Infanta y a son acompanyament. Després hi ha hagut una recepció de les dames y senyoretes, haventhi, com es natural, les més distingides de les famílies terrassenques.

Al sortir de la recepció, l'alcalde y el senyor Sala els han acompanyat a visitar la Escola Industrial. La infanta s'enterava minuciosament de totes les instalacions y especialment a la sala de màquines darrerament inaugurada.

A la mateixa Escola Industrial hi havía una tòmbola benèfica que s'ha dignat inaugurar la infanta, quedantse un molt regular número de bitllets.

Desde allí se n'han anat a la iglesia del Esperit Sant, hont s'ha cantat un «Te-Deum». Agenollada al presbiteri hi ha resat uns minuts. A la cripta hi hà elogiat la imatge del Sant Christ. Ha visitat la capella del Santíssim.

Per últim s'ha dirigit a la fàbrica dels senyors Aymerich, Amat y Jover. Aquests l'han acompanyada per totes les quadres de la fàbrica.

A Terrassa, la infanta ha deixat 200 pessetes pera'ls pobres.

De camí

Al sortir de la fàbrica y pujats tots en els automòvils, aquests s'han encaminat cap a Martorell y Esparraguera, no haventlos sortit a rebre ningú perque en aquests pobles ningú sabía que hi hagués de passar la infanta.

A Esparraguera, l'automòvil del marquès de Vilanova ha quedat inutilisat, reventantse'l darrer pneumàtich que li quedava. Els que hi anaven s'han repartit entre tots els demés automòvils.

Al Bruch, la Casa de l'Ajuntament estava tota engalanada.

A Montserrat

Ha arribat al monastir de Montserrat, a les tres de la tarda l'han rebuda, al portal de la basílica montanyenca, el reverent P. Abad, el senyor Bisbe Laguarda, els monjos ab creu alsada y la escolanía.

La Infanta s'ha dirigit al presbiteri y ha ocupat un silló que hi havía a la part esquerra. L'acompanyaven sa dama d'honor y el governador. Darrera hi havía els diputats provincials senyors Cabot y Rovira, Bartrina y Moret, arribats de Barcelona directament pel ferrocarril, acompanyats del comandant de Moços de la Esquadra.

Al altre costat del presbiteri hi havía el senyor Bisbe acompanyat de son majordom el canonge doctor Rodríguez.

Els monjos y la escolanía han cantat una hermosa y inspirada Salve del mestre Batllé.

Acabada que fou, la Infanta ha pujat al cambril de la Verge patrona de Catalunya, y al reverenciarla y besarli devotament la mà, li ha posat damunt del vestit un riquíssim «pendentif» d'or, perles, esmeragdes y òpals, preciositats procedentes d'una corona reyal d'un dels antecessors de la dinastía dels Borbons. La Infanta no ha pogut precisar la procedencia de tan riques joyes. Ha dit que ella les tenía desde la seva infancia.

Segons el senyor Cabot y Rovira's tracta d'una joya riquíssima. La Infanta l'ha duta posada al coll durant tot el viatge.

Després ha visitat la sala dels exvots, el chor y la sagristía, admirant les nombroses belleses y riqueses de la catedral de la montanya.

El dinar s'ha servit a dins del Monastir en dúes taules. A l'una hi havía 14 cuberts y a l'altra 8.

An aquella hi hà dinat l'Infanta, la seva dama d'honor, secretari senyor Coello, marquès de Vilanova, senyors Portela, Sostres, Cabot y Rovira, Moret, Bartrina, Abad y Bisbe, y doctor Rodríguez, tinent de la guardia civil y comandant de moços d'Esquadra.

L'altra taula estava ocupada pel servey de l'Infanta y altres persones.

El dinar l'ha servit el senyor Perelló Busquets, qui, una hora abans, havía obsequiat als periodistes ab un esplèndit dinar.

En els moments en que telefonejo la Infanta y demés personalitats estàn dinant.

Tantost acabi, devallarà de la montanya santa catalana y anirà a visitar el Sanatori de Càn Viver o de la Torra Bonica dels voltants de Terrassa.

Després anirà a Sabadell, segons acaba de demanar el seu alcalde al governador.

Aquí, a Montserrat, està tot plè de gernació. Totes les celdes estàn ocupades. Per això ha succeit que, tantost s'ha anunciat l'arribada de l'Infanta, una gran gernació s'ha aplegat pera saludarla y aplaudirla ab gran entusiasme a quals demostracions corresponía ella ab afectuoses demostracions de carinyo y simpatía.

NOTICIES

DE BARCELONA

Al Palau Episcopal s'han rebut 500 pessetes d'un anònim, pera la reconstrucció de la iglesia del Carme, y 100 del doctor Sastre y Marquès, destinades

La festivitat de Nostra Senyora del Carme s'ha celebrat avuy en totes les parroquies de la ciutat ab la solemnitat acostumada, notantse en les parades de les floristes y en les confiteríes, el moviment propi de les diades en que molta gent celebra el Sant.

Al port, en celebració de la festa dels marins, han aparegut tots els vaixells guarnits de bangeroles, y la Comandancia de Marina ha celebrat a bordo del vapor «Cocodrilo» la missa acostumada, a la qual han assistit el senyor comandant de Marina, els comandants del canoners «Temerario» y del «Nueva España», el general Weyler, representants de les diverses tripulacions de marina de guerra que hi ha al port, el pràctich major senyor Gispert, ab els pràctichs senyors Vilà y Millet representant la corporació, y algunes entitats navieres.

A les tripulacions dels canoners se'ls ha servit mejar extraordinari, y a la Casa dels Pràctichs s'ha guarnit la capella de la Verge del Carme, com cada any, ab banderes y flors y ciris, que feya goig de mirar.

— Don Juan; ¿cómo se curó
las terribles acedías
que tantos años sufrió?
Tomando todos los días
dos copas de CANIGO.

Els moços d'Esquadra de Santa María de Corcó han detingut a un matrimoni que agredí a un vehí, armat el marit ab un garrot y ella ab un picador, y li causaren lesions d'alguna importancia.

Els de Sant Quintí de Mediona van aussiliar al jutge pera fer obrir una botiga tancada per la mestressa, contra la voluntat del seu marit, qui es l'amo de l'establiment.

Els de Prats de Rey denunciaren a un pastor per invadir propietats agenes.

— Vernet-les-Bains: Operetes y concerts.

Les darreres 24 hores han sigut de dissort pera la mainada.

Al carrer de les Carretes, una dona de 70 anys que duya un net de cinch anyas a coll, caigué, resultant el noy ab la cuixa esquerra fracturada, essent la lesió de gravetat.

—Un noy de dos anys habitant Concepció, 27, primer, Barceloneta, arreplegà a casa seva una ampolla de tintura de yodo y en begué unes glopades, sofrint un violent atach de intoxicació, que pogué ser deturat pel metge del dispensari.

—El cotxe número 1,419 que passava pel Paralelo, atropellà a Carme Rigol Sainz, de nou anys, habitant Vila y Vilà, 95, y li causà contusions a varies parts del cos.

—A un viver de plantes que hi hà a Sant Andreu, prop de la farinera «Esperança», la nena María Pelegrí Esper, de dos anys, filla dels amos, caigué a una bassa d'aigua y morí negada.

— Lo més selecte en «Neveres»; casa Ferrer y Patau, Plaça Reyal, 3.

Nostre amich Francisco X. Pons, de la comissió del Aplech de la Sardana, ens prega fem públich que ans d'ahir, desde Vallvidrera a Barcelona se va perdre un brassalet que per penjant portava una medalla del cinquantenari del Jochs Florals ab un brillantet. Per ser un record se prega sa devolució al carrer de Pelayo, 3, primer, hont, a més de testimoniar un veritable agraiment a qui'l torni se'l gratificarà.

L'Automòvil Club de Barcelona ens diu que està organisant pera'ls mesos de janer a abril de 1913, un «Saló Automòvil» al Turó-Park, proposantse que sigui un aconteixement, tant per sa importancia com per les novetats que s'exposaràn.

—Pera tota classe de gramophons han arribat avuy nous dischs. C. Sta. Agna, 21

L'Academia d'Higiene de Catalunya celebrarà sessió demà, dimecres, a dos quarts de deu de la nit.

Pera solemnisar el 25 aniversari de la publicació del primer llibre en Esperanto, els grupus esperantistes d'aquesta ciutat celebraràn varies festes els díes 24 y 25 del corrent, entre elles, un ball de gala al local de «Barcelona Stelo (Paralelo, 88), una manifestació en honor del gran Aribau y un banquet popular al Mundial Palace.

—Fumeu Hispania (sèries guerra Melilla)

Van entrar lladres, previa fractura de porta, a un principal del carrer d'Aragó, 313, emportantsen unes arracades d'or, una dotzena de cuberts de plata y algún altre objecte.

NOU model de jerro ab dipòsit pera gel. J. Llorens. Rbla. Flors, 34.

Ahir, a les set del vespre, va calarse foch a un magatzem de palla y fustes situat al passatge den Ricart, núm. 16, propietat de don Baldomer Pujol, que viu al carrer den Pere IV, 405.

Van acudirhi l'auto de Cà la Ciutat y les bombes dels quarterets del Parch y del Poble Nou, ab alguns dels seus quefes.

Les bombes varen maniobrar fins a dos quarts de deu de la vetlla, hora en que va quedar extingit l'incendi.

Les pèrdues se calculen en 4,000 ptes.

—Demanin els acreditats Aixarops y Horxates FERRER Y GILI.

En els exàmens verificats a la Escola Municipal de Música, després de brillants exercicis, han obtingut la calificació de «sobresaliente» en el grupu superior de piano les senyoretes Josephina Orús, Eularia Torres y Teresa Burull, de la classe del professor senyor Canals.

— Les millors «geladores». Ferrer y Patau, Plaça Reyal, número 3.

Relació dels objectes trobats y dipositats a la Majordomía de Cà la Ciutat: Un mocador de butxaca; unes ulleres ab capsa de cartró; dúes actes de defunció de Joan y Carles Desvite; un document a nom de Joan Sucre; un troç de seda liberty de color; cinch capses de cartró contenint toballons y varis objectes; unes ulleres ab capsa; una cartera ab documents a nom de Sebastià Palau; dúes paperetes d'empenyo; un mocador blanch contenint cèntims.

DE FORA

—La Lliga del Bon Mot celebrà un míting a la Sala del Teatre de Nostra Senyora de Montserrat de Badalona, ab concorrencia numerosíssima y ab gran entusiasme.

Presidí l'alcalde, y usaren de la paraula el senyor Martí, qui llegí una carta d'Ivon L'Escop; el senyor Jover, qui ab vibrantes paraules invità a les mares y als noys a sumar els seus esforsos an aquesta campanya de cultura; el senyor Botey, president del Centre; el senyor Font, qui feu notar que la riquesa y el progrés estàn vinculats en la llengua.

Se dóna lectura a un bellíssim treball den Ramón Rucabado, en que relata alguns fets ocorreguts aquí. El senyor Solà negà que sigui signe de virilitat, si no tot lo contrari, de barbre y anticultura el mal parlar. La paraula pulcra es música en la infantesa, cant perdurable tota la vida. El senyor Aragó, secretari de la Lliga, feu una crida a tots pera pendre part en aquesta campanya, y feu vots pera que no hi hagi cap desarmonía en el llenguatge, augurant triomf segur y regnat del Bon Mot.

El president clogué els discursos invitant a tot el poble de Badalona a formar en les files de la civilisadora Lliga.

—Un cas inconcebible va passar en el ferrocarril nou de Palma a Soller. Un viatger arriba a l'estació d'aquesta vila y veu que'l tren se li escapa.

Al sortir de Soller la vía fa moltes giragonses pera enfilarse montanya amunt. El nostre home s'enfilà per la dressera a corrents y arribà abans que'l tren a la entrada de la foradada del «Pujol de'n Banya». Quan ovirà'l tren que s'acostava, comensà a fer senyals que parés. El maquinista, esverat, creyent que hi havía algun perill a la vía, parà y el nostre home, tot satisfet, va pujar a un dels vagons y va dir al maquinista que ja podía «arriar».

Que'l maquinista parés no té res de extrany, davant de les senyals que ell cregué que eren de perill. Lo que sorprèn es que ningú fes res al desfogat passatger, pera que un'altra vegada no li vinguessin ganes de parar un altre tren en marxa al mitg del camí, pera pujarhi ell.

—Díes passats fou issada la gloriosa bandera catalana al cim de l'obra de l'iglesia nova d'Artés (Pla de Bages), ab motiu d'haver quedat coberta.

Se celebrà ab una festa a la qual hi assistiren el rector mossen Noguera y altres sacerdots, l'alcalde Sr. Soler, regidors, els cabos del Sometent senyors Berenguer y Codinach, el metge senyor Serrat, l'apotecari senyor Puig y molts propietaris y senyores y senyoretes, les criatures dels colegis oficials y particulars y una gran gentada.

Al moment d'issarse la bandera les campanes trillejaven, esclatava sorollosa tronada y tothom la victorejava.

El senyor Rector fou felicitat y també el director de l'obra don Marcelí ler, que obsequià ab una berenada 40 treballadors.

Aquell espectacle deixà content y tisfet a tothom.

VICHY CÉLESTIN
es la millor y la més pura aigua de tau

Recompensa a una bona ob

Suscripció oberta per una comissió vehins dels carrers de la Princesa y Comerç, y continuada per la Cam de Comerç y Navegació, pera prem la conducta dels obrers Joan Ferr Joaquim Dueñas, que sortiren a la fensa del cobrador de la casa J. Pam al ser atacat el día 15 del juny dar

Total anterior, pessetes 3.892'50.

Deducció d'un rebut que per er se va anotar per duplicat, 25. Res pessetes 3.867'50.

Don Marcelí Coll, 10; don Celestí rrents, 10; don Manuel Mogas, 5; nyors Sert germans, 25; don J. B. dolell, 20; Banch Espanyol del Riu la Plata, 50; Baench de Barcelona, senyora viuda de V. Sanz Selma, senyors Palau y Luria, 10; senyors bots de Berenguer, 10; don Joan B trand, 15; senyors Ramón Bach y g mans, 15; senyors Tallada, Llofriu Companyía, 5; don Marius Cucurny, senyors fills de María, S. en C., don Francisco Combes, 5; don Pau Ha mann, 5; N. N., 5; senyors Mañé Ordeig, 15; don Pere Singla, 10; Co gi de Corredors Reyals, 25; Banch Prèstams y Descomptes, 50; don Ma Viladomiu, 15; don Víctor Jover, 5; d Albert y Marián Planas, 10; don An ni Perearnau, 5; senyors Puntí y De 5; senyors Rius y Jorba, 25; seny fills de P. Pladellorens, 10; senyors Ro Armengol, S. en C., 5; senyors Rosés Companyía, 50; senyora Teresa Mens viuda de Riu, 25; don Ramón Santa dreu, 5; don Ignasi Villavecchia y co panyía, 25; senyors Gaillarda y Masso 10; don C. Ballesteros, 10; Helvetia Italia, 10; senyors Torroella y Call 10; don Antoni Bonastre, 10; don Ma cel Català, 10; senyores C. y E. Cas Jover, 50; senyors Pujol, Durall y com panyía, 5; don Pere La Rosa y Pic 5; senyora viuda de Jaume Trias, 2 senyors successors de B. Brutau, 1 Banch Vitalici d'Espanya, 25; senyo Coll germans, en Comandita, 25; Soc tat Catalana de Segurs, 25; don M. Ma quès, 25; senyors I. A. Sedó, en C mandita, 50; Companyía General de T bachs de Filipines, 25; Banch Hispà C lonial, 25; don V. Pascual, 10; senyo successors de Carles Leboeuf, 5; se nyors F. Malagarriga, S. en C., 10; se nyors Ripol y Companyía, 10; J. Vil seca y nebots, 5; don Lluís Martí Co dolar, 10; senyors L. Mir y companyía 10; senyor Fill de E. Nello y Camp 5; senyors Ferrer y companyía, 5; do Delfí Sánchez, 5; senyors Amengual companyía, S. en C., 5; «Isleña Mar tima», 10; Línia de Vapors Tintoré, 10 senyors S. Talavera y fills, 5; senyo Bussanya y Companyía, 5; don Jos B. Borés, 10; Banch Popular de Barc lona, 10; senyors Pastells y Petit, 10 senyors Tusell germans, 5; don Anic Noguera, 5; don Salvador Bernades, 5 senyors Ignasi Font y germans, 10; se nyors Solà-Sert y fills, 10; senyors viu da de J. Rifà y companyía, 10; senyors Moreno y Torras, 5; senyors Casas Oliver, 5; senyors Joseph Mas, S. en C. 15; don Joseph Creixell, 5; don Bar tomeu Puiggròs, 5; senyors fills de G J. Huelin, 5; «La Lealtad Mercantil» Montepío d'Obrers Cobradors del C merç de Barcelona, 100. Total pesse tes 5.122'50.

Una bellesa catalana triomfanta a Paris

Copiem del nostre confrare «La Publicidad»:

«La señorita Aymerich es la heroína de la belleza en Europa. Cataluña con este triunfo, se muestra orgullosa con la hermosura de sus mujeres.

La señorita Aymerich, ha obtenido el primer premio de belleza en la fiesta del Teatro, celerada en Luna Park, de París.

El poeta Richepin presidía el jurado; la señorita Aymerich, llevaba en su filiación, la procedencia de Barcelona.

Eran 17 las mujeres inscritas. Había de Nueva York, de Viena, de Buenos Aires, de Varsovia, de Madrid y de Barcelona.

Y Barcelona ha obtenido las palmas del triunfo, en primer lugar. Y en segundo lugar, Madrid, con la señorita Manesca.

No nos debe sorprender este triunfo de la belleza femenina catalana.

La hermosura de la mujer, en Barcelona, empieza á ser asombro, tormento, admiración, de propios y de extraños.

En este ramo hemos progresado mucho.

Si los hombres catalanes hubieran tenido igual cuidado en educarse como las mujeres en embellecerse, seríamos el primer pueblo del mundo.

No lo dudéis.

De la menestralita, buena, alegre y bonita, á la linajuda señora, de cendolilla púber á la soberbia matrona, pasando por toda la escala social, la mujer catalana es primera entre las primeras.

No es adulación el decirlo.

Todos sentimos una interior satisfacción confesándolo.

La señorita Aymerich, que es morena, de líneas correctas, algo abultadas, tipo representativo, proclama muy alto la gloria de la raza.»

Diputació

— La Comissió provincial ha despatxat els següents assumptes:

Secció de Foment:

Informe relatiu al expedient promogut per don Valentí Iglesias, solicitant la devolució del dipòsit constituit ab motiu d'un aprofitament d'aigües del riu Llobregat, en els termes de Sallent y Balsareny.

Id. sobre'l Reglament de Guardería rural format per l'Ajuntament de Santa Coloma de Cervelló.

Id. referent a l'autorisació solicitada per la societat «Energía Elèctrica de Cataluña», pera transportar energía elèctrica a Terrassa.

Petició de la Reyal Societat Colombòfila de Mataró pera que's concedeixi un premi destinat al concurs de coloms missatgers que projecta celebrar el día 27 del actual.

Instancia de don Bartomeu Serret, peó capatàs de carreteres provincials, solicitant la jubilació.

Idem id. de don Joseph Sora y Capdevila.

Autorisacions pera verificar obres en terrenys tocant ab carreteres provincials y camins vehinals.

Dr. Serrallach Vies urinaries. - De 12 a 2 y 6 a 7. Pelayo, 40. -C.ª económica, 7 a 9, Jovellanos, 9.

La Rambla de Barcelona

De la construcció del Liceu y de les rahons que n'esdevingueren. — Futuristes del sigle XVIII.

Al fer l'historial de les reformes de la Rambla no pot deixar de mencionarse'n una de les que més varen contribuir a la seva vida y a son major desenrotllo.

Fou aqueixa la construcció del Gran Teatre del Liceu, en un dels llochs més cèntrichs de la Rambla, sis anys més tart del acort de la seva rectificació. La seva historia es curiosíssima y com que està íntimament lligada ab la urbanisació de la Rambla, no estarà de més parlarne ab la deguda extensió. La Societat «Liceo Filarmónico» va solicitar del Estat que, en substitució del Convent de Montsió (Plaça de Santa Agna), li cedís l'ex-convent de Trinitaris Descalsos a títol de cens perpetuu al respecte d'un dos per cent al any sobre'l valor de la finca. S. M. la Reina, per R. O. de 2 d'abril de 1844, va cedir a dita Societat, a cens ab el canon anyal de tres per cent del valor capital en que s'estimés l'esmentat edifici, com a gracia temporal y no en absolut domini, y durable únicament mentres duressin els objectes d'utilitat pública que varen tenirse presents al otorgar la primitiva concessió.

Pochs dies després, y en atenció a les rahons exposades per la societat «Liceo Filarmónico» va dictarse una nova R. O. (17 de maig de 1844), determinant que la cessió del ex-convent a cens ab el cànon anyal de tres per cent, sigui y s'entengui a títol d'establiment perpètuu y traslació irrevocable del domini útil, concedintli, al mateix temps, la facultat de redimir quan vulgui el cens imposat pel valor total en que s'estimi l'edifici en efectiu, mitjançant el pagament del qual quedarà traspassat a favor del «Liceo» perpètuament tot el plè domini directe y útil de la finca.

Conseguida aquixa cessió, la societat «Liceo Filarmónico» va demanar permís, el 27 de setembre de 1844, al Ajuntament, pera comensar les obres d'enderroch del ex-convent de Trinitaris, y com sigui que la cessió era solament del ex-convent y el «Liceo» necessitava major espay pera construirhi l'edifici, va demanar al Ajuntament que li senyalés les línies que havía de seguir, tant pel cantó de la Rambla com pel del carrer de Sant Pau.

Ja havem explicat al comens d'aquest treball que la «Junta de Obras públicas» havía acordat una nova líniació de la Rambla; una veritable rectificació segons la qual l'edifici del «Liceo» tenía que avensar per la part de la Rambla, desapareixent la placeta que hi havía davant de la iglesia dels Trinitaris.

Coneguda la petició feta pel «Liceo», varen comensar totseguit les reclamacions per part dels propietaris del carrer de Sant Pau que's consideraven perjudicats. Les instancies al Ajuntament y els recursos a la superioritat foren nombrosos. Cap d'ells va prosperar, però té cert interès conèixer les rahons y els arguments aduits en contra de lo que's feya o bé pretenia ferse ab motiu de la construcció del Teatre.

Don Bartomeu Camps, ún dels propietaris aludits, fa una instancia al Ajuntament el 26 d'octubre de 1844, en la qual protesta de que ab motiu de les obres, el «Liceo» s'apoderi de terrenys que son del domini públich, y plè d'indignació diu: «Poco le importa al exponente que el Liceo Filarmónico Barcelonés, en uso de las facultades y derechos que le ha concedido el Gobierno, se aproveche de los mismos para hacer y obrar lo que tenga por conveniente, pero de ninguna manera puede consentir NI CONSENTIRA JAMAS que dicho Liceo, abrogándose derechos y facultades que nunca ha tenido y desplegando una ambición desmesurada, se adelante y propase a querer usurpar lo ageno, escediéndose de los límites demarcados en la concesión y pretendiendo apoderarse de un terreno que no es suyo sino del público y perjudicar a los propietarios de la calle de San Pablo que poseen casas situadas frente al mencionado convento». Diu, ademés, que en el cas de que les obres se fessin endavant «sería un atentado el más escandaloso é inaudito y un despójo contrario á todas las leyes naturales y positivas». Demana que l'Ajuntament fassi suspendre les obres, que considera ilegals, y diu que si s'aixeca la paret projectada en el carrer de Sant Pau, «le quitarán las luces y tendrá que rebajar extraordinariamente los alquileres».

L'endemà mateix de presentada aquesta instancia, un altre propietari dels que's creyen perjudicats, don Joaquim Gafas, dispara bala rasa contra'l «Liceo». Aquest senyor Gafas ho agafa més fort que l'altre y baix un altre punt de vista, si bé en el fons la reclamació obeeix a idèntiques causes.

En la exposició que dirigeix a l'Ajuntament comença ab les següents paraules: «Que si después de tantos males con que el Cielo ha plagado á Barcelona todavía debiésemos presenciar como uno tras otro se derribasen los templos del Señor para ser convertidos en teatros, plazas y en montones de ruinas según va sucediendo, sin que por alguno se piense en que este proceder debe atraernos más horrorosos castigos, ni en que cuando más necesitamos de moralizar, menos ocasión se dá con ello; razón sobraría para que se temiesen más funestos males, sobre esta ciudad digna de mejor suerte.»

Fa, a continuació, algunes consideracions sobre la cessió feta per l'Estat y exclama: «¡Que multitud de ideas se agolpan á la presencia de tal fárrago de cosas!... Esta Sociedad, bajo el pomposo prospecto de establecer cátedras de Declamación y Canto que dieran gran provecho á la nación, y el teatro denominado Liceo, obtuvo del Gobierno la autorización de ocupar parte del convento de Montesión. En los siete años de su apertura, ¿qué ventajas ha producido al público? ¿Si S. M. hubiese sabido que en tan larga época no ha sido de pública utilidad la existencia de dicho Liceo, habría cedido el convento de Trinitarios á la Sociedad que lo representa? A buen seguro que no.» Afegeix que li consta que'l Liceo, a Montsió, porta perduts uns 7.000 duros y no s'explica que vulgui en un lloch més vast y, per lo tant, de més cost, continuar perdent diners. Això li fà creure que la Societat no ha demanat la cessió del ex-convent de Trinitaris pera tenirhi únicament les càtedres y el teatre, y diu: «Ni V. E. lo creería, ni otro alguno que reputa á los individuos que componen dicha Sociedad por no reñidos con sus intereses, porque si 7,000 duros perdió en el local gratuitamente poseído, visible es que la pérdida debería ser infinitamente mayor en Trinitarios, ya que su demolición y la formación del teatro mónstruo que, según voz pública, se está en idea de formarse en él, ha de costar muchos millares de millares de reales y á más se han de satisfacer los 20,416 reales del cánon, que aunque sea escandaloso por lo insignificante, atendido el valor de la cosa cedida, ello, no obstante, esa cantidad da más debe cubrir la Sociedad anualmente, y en este supuesto, si en Trinitarios ha de tener no más que teatro y cátedras como tiene en Montesión, indudablemente se hundiera en el mar immenso de sus deseos; y en este supuesto otros han de ser sin duda los planes de dicha Sociedad y de otra clase bien distinta los lucros que se ha propuesto conseguir.»

El bon senyor Gafas, segons se veu, estava rezelós; la seva malicia potser era quelcom justificada, y, com a bon ciutadà, no sols procurava per ell, sinó que li dolía que l'Estat hagués fet un mal negoci. Y ho diu clar: lo que volen es ferse ab una finca de un valor molt més crescut que'l que se l'hi ha donat pera lucrarhi a despeses de la nació. La Societat procurarà extendre tan com pugui els límits del teatre colossal y d'aquest modo «el resto podrá venderlo con reserva del dominio directo ó en puro, libre ó franco alodío, que V. E. y con V. E. sabemos todos lo que esto podrá valerle.» Y serà—diu—un negoci rodó perque resulta que l'estima que s'ha donat al terreny no arriba encara a «nou rals» per pam, essent així que ni per «24 rals» s'en trobaría per aquells voltants.

Acaba demanant a l'Ajuntament que recabi de l'Estat el que li sigui retirada an el «Liceo» aquesta gracia, y posat a demanar interessa de l'Ajuntament que condicioni l'enderroch del ex-convent «porque las pesadas moles que desde lo alto desprenden los operarios, al llegar al suelo causan un vivo sacudimiento á las casas vecinas, siendo cierto que según sea más ó menos su edad y robustez, será mayor ó menor el perjuicio que se les cause.»

Sens perjudici d'aqueixes dúes instancies, els mateixos firmants juntament ab dos altres propietaris, don Pere Solanich y don Joseph Serra y Calsina, el 28 de novembre del mateix any, ne presenten una altra, protestant enèrgicament de que'l «Liceo» tiri avant les obres, y com que's consideren greument perjudicats porque, per la banda del carrer de Sant Pau, no recula l'edificació, demanen al Ajuntament que senyali una nova línia a la qual tingui que acomodarse, y a la vegada s'indignen de que per la part de la Rambla se segueixi la línia de les cases que fan cantonada al carrer del Hospital. Aleguen que això els desmillora les finques, perque no tindràn vistes a la Rambla, y demanen al Ajuntament que, tenint en compte el moviment de carruatges que l'existencia del «Liceo» té de portar, fassi en el Plà de la Boquería una extensa plaça, cosa acordada, segons diuen, anys enrera; la prova de que si's fessin excavacions s'hi trobaría, en el Centre, la base d'un obelisch que va colocarse allí pera marcar el futur ensanxe y donar el principal embelliment al passeig de la Rambla.

Barcelona, diuen, encara que aqueix acort no existís, necessita places per les seves creixentes necessitats, pera la salubritat dels seus habitants y pera son embelliment urbà, «sino también porque el llano de la Boquería es un sitio céntrico y desahogo general para el pueblo, á donde desembocan las calles de más tránsito de gentes, carruajes y caballerías. El Liceo necesita espacio porque la afluencia de gentes y carruajes en un paso angosto para dirigirse al Teatro, ocasionaría indudablemente cotidianas desgracias y al propio tiempo mereceríamos la burla de nacionales y extranjeros si para un teatro que se supone será magnífico, se destinase una entrada mezquina sin dejar una plaza delante de sus puertas».

Com se veu, a la vegada que defensaven els seus interessos, eren futuristes; preveyen el desenrotllo de la ciutat, y al solicitar una gran plaça en el Plà de la Boquería, tocant al Liceu, potser tenien tota la rahó. Indubtablement que si s'hagués realisat no haurien desmillorat les seves finques y hauría desaparescut el temor d'haver de rebaixar el lloguer dels pisos.

Per fi l'Ajuntament va voler complaure, en part, an els propietaris reclamants cridant a consulta an els arquitectes Ribera, Vila, Buxareu, Garriga y Mestres, pera que l'informessin sobre les línies de la Rambla y del carrer de Sant Pau.

En el seu dictamen diuen: «Somos de opinión que la belleza pública exije se siga la línia del plano aprobado por V. E. y presentado por la Junta de ornato en 1838» (per la part de la Rambla) y que, en quant al carrer de Sant Pau, sigui de 48 pams d'amplada per l'entrada de la Rambla.

No obstant aquest informe, l'Ajuntament, d'acort ab el seu arquitecte el senyor Màs y Vila, va acordar que no més tingués 38 pams, però ab la condició de que pel carrer de Sant Pau no hi entressin carruatges en dies de funció.

El terreny de la part de la Rambla robat a la vía pública va ser cedit gratuitament a condició de que'l «Liceo» construís una rica y sumptuosa fatxada.

El «Liceo» va tenir molt més poder que els propietaris protestataris y và sortir ab la seva. més aqueixos no hi varen perdre rès. La Rambla va guanyar, varen guanyar també'ls carrers que hi aflueixen y no crech que cap propietari tingués que rebaixar el lloguer dels pisos.

Francesch PUIG Y ALFONSO.

Regionalisació económica de la Escola pública

Una de les reformes del senyor Altamira, d'ençà que es director general de Ensenyança, ha sigut la elevació dels sous dels mestres primaris de la categoría econòmica inferior. Tots els mestres que entren avuy al servey de la Escola pública espanyola, cobren un sou mínim de 1.000 pessetes anyals. Les quals, afeginthi casa franca, llum franca, retribució pera classes de nit, ingressos indirectes de material volant y algun altre petit ingrés, no deixen de ser com unes 2.000 pessetes anyals. Això, parlant en termes mitjos, ja que'l nostre article ve precisament pera fer aclaracions sobre aquest punt.

Era absolutament necessari aquest aument de sou dels pobres mestres. N'hi havíen ab 500 pessetes anyals. N'hi havíen ab la meitat de 500 pessetes! Dintre d'aquest marge, ¿podía ferse rès de veritablement pedagògich? Aquesta miseria era una causa y una excusa: causa d'anemia corporal y professional; excusa pera no cumplir coses que cap relació teníen ab la soldada.

Ab l'actual elevament del sou, el mestre espanyol s'es posat al davant de quasi tot Europa. Repetimho, que'ls mestres nostres cobren més que'ls italians, que els suiços, que'ls francesos, que'ls russos y que'ls belgues, comparacions fetes. Y hem de repetirho, pera'l nostre bon nom mondial, qui ens taca molts cops massa despectivament, ab l'aplaudiment d'elements lleugers d'aquí; y pera saludable advertencia al magisteri públich, qui es necessari que desi ja el tòpich de la «miseria del mestre espanyol», que no es tal miseria, què, a voltes, es una excusa, explicable però injusta.

***

L'elevació del sou dels mestres portà com a corolari complementador la prohibició de cobrar retribucions dels alumnes, es a dir, l'establiment legal y obligatori de la gratuitat de la ensenyança.

Y aquí passà una cosa digna d'atenció. Ningú havía demanat més aquesta gratuitat que'ls propis mestres. Potser ab massa insistencia y lleugeresa, al nostre judici; ja que'l gran argument, al sentir-se'l mestre com rebaixat a la categoría de mercadejant—mercadejant regatejador ab els seus propis alumnes!—, més deya contra la manera de cobrar retribucions que contra les retribucions mateixes.

La gratuitat de la ensenyança la porta, acàs, la corrent dels temps, com diuen molts. Acàs, no obstant, les seves ventatges no igualin als seus inconvenients, tan grous, que la major part de les grans nacions civilisadíssimes no l'han adoptada pas. (1)

Sigui lo que's vulgui, nosaltres fa temps que varem proposar la única sortida: l'apretar encara més que ara la contribució familiar als gastos escolars, sempre que's conservi un marge prudencial de gratuitat a families realment miserables, y «sempre» que una Junta local cuidi de la recaudació y contribucions y no pas el mateix mestre.

He subratllat lo de la Junta Local perque ella es la solució del problema. El magisteri espanyol, un xich simplista, ha tirat sempre contra les Juntes Locals, volent tallar el cap al malalt, per comptes de curarlo. A pesar d'això, les Juntes Locals, ben constituides, son les úniques que poden socialisar la Escola pública, llevantli aquest denigrant caràcter d'«estudi d'empleats y de pobres», com elles, també, son les úniques que poden fer compatibles les retribucions ab la dignitat dels mestres.

***

Digne de notarse es, en aquest assumpte, un fet molt imporatnt, en el qual pochs s'han fixat. Es el següent: mentres els mestres de comarques no catalanes tiraven ferm contra les retribucions, proclamant sense distingos la gratuitat pera tots, els mestres catalans volíen la gratuitat condicionalment, y atenintse solament al caràcter mercantilista d'una Escola el professor de la qual persegueix als noys a caça de les mesades.

Les dúes causes d'aquesta discordancia entre'ls mestres castellans y els catalans son clares. Ara'm contento ab senyalar la primera: mentres els mestres castellans no cobraven quasi enlloch mesades, els catalans en cobraven que doblaven y triplicaven el seu sou (2). No es extrany que'ls uns votessin unànimament per una gratuitat que de fet ja teníen, mentres els altres no s'avinguessin rasament a suprimir més de la meitat dels seus ingressos líquids.

Així es que'ls mestres catalans parlaven de gratuitat «però cambiant les mesades per compensacions equivalentes dels municipis». Y això es lo que no admetíen els castellans, ni tan sols el Govern; això es lo que lògicament tampoch era compatible ab l'altra demanda del magisteri català de dependir del Estat a tota ultrança: que no dependríen económicament de l'Estat els qui cobressin d'ell un miler de pessetes y un parell de milers dels Ajuntaments.

Y vingué la gratuitat manada, y vindrà forsosament la miseria dels mestres públichs catalans. Per què la dels catalans y no la dels de les demés regions? Còm acudir a la dificultat gravíssima?

Mal y remey tenen una explicació ben senzilla, que anem a senyalar.

***

Les condicions econòmiques de vida de les comarques espanyoles es tan distinta, que hi hà regions hont la vida es «quatre voltes més cara» que en algunes d'altres.

Volent jo tenir proves exactes d'aquesta afirmació, vaig regirar molts de datos, pescats, sobre tot, al «Boletín del Instituto de Reformas Sociales», organisme oficial de Madrid. Ab xifres a la vista y no a ulls grossos, sinó ab centèssimes y milèssimes d'aproximació, vaig veure que a un bon troç d'Extremadura, per exemple, els articles de primera necessitat—preus oficials y en gros—eren quatre voltes menys costosos que a la Catalunya nortoriental. Està clar que això son els extrems de la comparació; però ells obren un nou panorama, hont la causa dels mals s'hi veu clara, així com els remeys.

Al compàs dels articles de primera necessitat van els demés ordres materials y les exigencies espirituals. Per exemple: son molt distintes les exigencies indumentaries del mestre gironí y les del de Huelva. Y encara son més diferentes les necessitats individuals que ha de satisfer cadascú en el seu medi (diaris, societats, contribució a coses elevades, llibres, espectacles, artístichs, etc.)

Consequencia d'això es que, mentres les 4 o les 5 pessetes son base d'una vida esplèndida en certes comarques, ab un marge d'estalvi no despreciable, inclòs pera un mestre casat, en cambi la mateixa quantitat es base de baixa miseria pera un mestre casat en moltes comarques catalanes.

Y vetaquí la segona causa de que'ls mestres castellans demanessin a ultrança la gratuitat escolar: els sous oficials sobrepassen llurs necessitats; no necessiten doblar els ingressos, o triplicarlos, pera viure modestament, però desfogadament, com a homes y com a mestres.

***

El remey se desprèn evident de tot lo dit. Es absolutament necessari que's donguin als mestres dos sous: un sou mínim, igual pera tots, de 1,000 pessetes ab totes les demés ventatges (o de xx pessetes, segón lloch del escalafó), y un sou comarcal variable, que seria marcat, cada cinch o sis anys, a cada comarca econòmica per Juntes especials, segons datos dels mercats dels cinch anys anteriors, reunits y comentats per l'Institut de Reformes Socials y altres societats locals de reconeguda competencia.

Això, abans de tot, es la igualtat justa, la única igualtat moral. Si les pessetes son pera viure, y la vida triplica sos preus en uns llochs respecte d'altres, es la suma injusticia y la suprema desigualtat donar a tots la mateixa quantitat.

Es, ademés, de necessitat social. La Escola pública catalana, única en els pobles y la dels pobres en les ciutats, es la Escola eminentment popular. Pot dejar als seus mestres de miseria, o obligarlos a emprendre altres negocis productius, més o menys professionalment morals, pera que descuidin completament llurs Escoles y les abandonin en la miseria material y espiritual. Y això passaría en les comarques més àvides d'educació y més exigentes respecte dels qui la donen! D'aquí, a la mort moral de la Escola pública en aquestes comarques, no hi hà més que un pas. Els qui consideren a la Escola pública com a instrument d'alguna cosa útil, ja tindràn en compte aquest aspecte del problema.

El Congrés de les Nacionalitats

L'"Office Central des Nationalités" a París. - La reunió preparatoria del Congrés de les Nacionalitats. - El nacionalisme y el pacifisme. Intervenció de Catalunya en aqueix moviment internacional.

Voldría ara, tornat a casa, saber ser cronista fidel de les coses que he vist y explicarles als amichs, sense que'ls qui no ho son poguessin cambiar llur sentit. Del trasbals de París al recó del meu despatx les coses se transformen. En l'aldarull de la gran ciutat, coses que m'han semblat insignificants, aquí s'agegànten y'm cal retocar lo escrit el primer moment, fresca la impresió, tot bebent taronjada en un cafè del Boulevard.

Arribo a París, en va hi cerco l'«Office Central des Nationalités». Pregunto al porter de la mateixa casa y ningú en sab res. Demano a la secretaría de la «Ecole des Hautes Etudes Sociales» del costat de la Soborne ahont havía nascut la idea, y tampoch. Es precís preguntarho al secretari de la «Ecole» pera averiguar el lloch humil ahont té son local l'«Office Central» que cerco. La cosa no es extranya. A París hi hà una gran desproporció entre'ls locals y les institucions; sovint ún troba una desproporció semblant entre l'aspecte dels homes y les maneres dels homes y son valor espiritual. Devant d'un sabi en carn y òssos, se sent aquella rebaixa del mèrit, del cambrer devant el gran home. Pujo la escala y entro a un despatx modest.

Jo recordo haver anat a raure al lloch més internacional d'Europa, al secretariat del sindicat de les associacions internacionals a Bruseles. Y aquell lloch ahont convergíen tantes forces, era també un quartet petit, un recambró, y, com en qualsevol secretaría de nostres societats polítiques, no hi havía a quí dirigirse en la tauleta buida desde la que's compaginen tant d'afers mondials.

Trobo en ell dos joves simpàtichs, M. Gabrys y M. Pelissier. El primer es de la Lithuania, anexionada a la Russia, quan fou esquarterada Polonia. El segón es de Foix, quasi catalana; coneix Barcelona y en parla ab l'entusiasme dels que l'han visitada. Aviat s'es feta la coneixensa y l'amistat. Ells son els iniciadors de la obra del «Office» pera l'estudi del problema nacionalista.

Els lectors de LA VEU coneixen ja aquesta institució y ella cerca la seva força en el Congrés a celebrar.

Aquest no's celebra aquest any en que sols cal fixar els temes y preparar y conèixers. Les reunions son a la sala d'actes de la «Ecole d'Hautes Etudes Sociales», un pati cubert, ab llum zenital y calor excessiva y un xich desmantelada. Els econòmichs enamorats de les coses austeres no tindríen res a dir.

Parla, en el moment que entro, M. Painlevé, l'home polítich, el membre del Institut de França ben conegut; s'aixeca després M. Arnaud, vis-president del Bureau internacional de la pau, de Berna.

Les idees tenen per nosaltres una certa antiga coneixensa; ens sembla cosa amiga de temps. La existencia de reals agrupacions humanes per sota'l mapa geogràfich actual; l'estat d'inferioritat en sos drets dels homes d'una part d'Europa que gosen incompletament de la ciutadanía; colles de sers humans sense patria, ab insignificants drets polítichs; la visió en el pervindre d'un nou dret públich que considerarà'ls drets dels pobles intangibles com els drets del home; el problema de la llibertat y drets colectius que fan preveure uns còdichs de drets y llibertats a establir ab una nova justicia, ab nous conceptes del patriotisme y dels devers nacionals... Tantes coses aquí pensades y predicades y calificades d'antigues y retrògrades y reaccionaries brillen ab esclats de novetat.

L'interés de la qüestió no es pas d'aquest moment; en el curs darrer, la Escola d'Alts Estudis Socials s'ha ocupat en múltiples conferencies de les aspiracions autonomistes de la Europa contemporania, y el problema havía interessat, ara dos anys, al Congrés de ciencies administratives de Bruseles, y als Congressos pera la Pau y la Llibertat.

La idea està fà temps en l'atmòsfera per tot Europa. No fà molt temps, el professor Ferrero afirmava que'ls pobles petits subgectes, com Bèlgica y Suiça, a un cert tutelar ampar dels grans Estats, lliures per això dels afers diplomàtichs y de guerra y marina, arriben a una perfecció cultural y social impossible als grans Estats y formen a l'avençada del progrés y en elles se cría el ferment de les grans renovacions humanes.

Els problemes numerosíssims que tanca la qüestió de les nacionalitats desde ara podrà aparèixer devant dels nostres snobs ab l'aureola radiant de qüestió mondial, de problema general, y interessar als «amateurs» de les idees traduídes. Ara'ns vindrà el problema de les nacionalitats ja tants anys exposat per en Prat de la Riba y en Lluís Duràn en un llibre enquadernat en groch de 3'50 franchs, y deixarà de ser qüestió local, digne sols dels esperits mediocres, com deya contra la Solidaritat Catalana, al fer sa entrada a la Cambra espanyola, ab estentòrea eloqüencia el nostre actual correligionari autonomista don Melquiades Alvarez, capitost conseqüent del partit reformista republicà.

A París hi hà la possibilitat d'estudiar els problemes mirant a tot el món y lo que a Barcelona originaría una societat d'estudis es aquí una societat internacional. El procés es senzill; devegades no traspassa la modestia de les nostres empreses, ni la perfecció de les nostres organisacions; però sovint en intensitat de coneixement però mira cap a tots costats del món.

El problema de les nacionalitats no sols se planteja baix l'aspecte internacional pel camp d'estudi, sinó que neix a París fill del internacionalisme. Els homes que inauguren les sentades de la convenció preparatoria del Congrés no son pas nacionals dels països oprimits. No parteixen ni de records històrichs ni d'ofenses rebudes; van a parar al nacionalisme desde l'internacionalisme y del pacifisme universal. Es ben cert que per sobre dels Estats d'avuy s'elabora una futura potencia mondial, conseqüencia d'una solidaritat econòmica universal. M. Arnaud deya en la primera sessió del Congrés, que d'aquest futur poder existeix ja a Berna el Ministeri de Comunicacions y a La Haya un encara incipient Minister de Justicia, y a Bruseles un inicial Ministeri d'Instrucció Pública que uneix en una suprema Universitat a sabis de tot el món. La creixensa d'aquest poder reduiría la dels Estats, tal com la força imperial en els Estats Units d'Amèrica, o en l'Imperi germànich, redueix la dels Estats federats. Es això el somni dels Estats Units d'Europa hont trobaríen, son lloch, sense necessitat d'opresió y d'assimilació, les nacionalitats oprimides que s'aixequen per estranya paradoxa en aquest sigle XIX, a la vegada dels grans moviments internacionals y d'exacerbació del sentiment de Nació. La nació real o pretinguda es la base dels Estats abans considerats patrimoni familiar dels sobirans. M. Seignoba, l'ilustre mestre de la Soborna, durant el curs passat, ha fet sobre això interessants conferencies en la Escola d'Alts Estudis Socials.

El fet es que hi hà a Europa una infinitat de pobles a qui no satisfà el regisme polítich actual.

La qüestió està plantejada per tot, desde Russia ab les nacions polonesa, lithuaniana, ukraniana y irlandesa, fins a les petites nacions dels Balkans. La qüestió existeix a Espanya; ho sabem ben bé els catalans, ho sab Galicia, ho saben les terres vasques. No es pas un problema mediocre'l plantejat. Pera conèixe'l pera reduirlo a tesis científica, cal un treball intens d'informació. Veusaquí ún del fins del Congrés: sentar les bases d'un «Office central des Nationalités» que reuneixi els documents històrichs, artístichs, literaris, econòmichs, socials, que fassin conèixer el fet de les nacionalitats.

Conegut el fet, estudiar si es útil a la civilisació, als interessos del món, anular tanta força perduda, tanta força disminuída, subjectant a un esfors d'assimilació a tants de pobles, fentlos així incapassos de la creació artística, mutilantlos espiritualment ab la opresió del idioma, tant com material ment empobrintlos y deprimintlos.

Se plantejava a París el problema que'ns havía somogut en nostra joventut, el problema de sempre. Ara era un búlgar ab son nas gros, ab sa testa bronsejada, ara un asiàtich d'ulls inclinsats representant d'una d'aqueixes nacionalitats confoses en la taca immensa de la Xina; ja un professor de la Universitat irlandesa; ja la característica noya russa; ja un jove turch poch satisfet de l'imperialisme en ruina de sa raça que ha anulat la civilisació aràbiga y bizantina; ja un francès del Pirineus que sentía com nosaltres els catalans.

Jo no puch deixar de recordar el moment d'emoció en que per la meva boca s'exposava lo que havíem fet nosaltres; la personalitat del nostre poble, sa historia, son art, sa literatura; sos esforços econòmichs y artístichs moderns; sos actuals treballs científichs y polítichs; com aquí s'havíen encarnat en treballs científichs les aspiracions nacionalistes; les obres de l'Almirall y den Pella; «La Tradició Catalana», del bisbe Torres; «La Nacionalitat Catalana», den Prat de la Riba; «El Federalisme y Regionalisme», den Duràn; els discursos polítichs den Cambó; el triomf de la Solidaritat; l'actual esforç parlamentari que ajunta en una sola aspiració tots els partits catalans; les esperances, les llutes passades.

Y còm els aplaudiments de gent de totes les races al pensament de ma terra que jo intentava traduir me semblava una suprema consagració mondial als que havíen dedicat a la ressurrecció de Catalunya el seu esforç y abans que ningú havíen aixecat el problema de un nou dret, d'una nova llibertat que ara trobava un ressò en aquest París estudiós investigador!

No es pàs dir això que aquestes idees joves entressin fàcilment a l'esperit vell. Parlava com nosaltres tothom que havía tocat la realitat del problema. La qüestió ab tota la claretat brillava sortida del cor d'un finlandès, sortida de l'ànima d'un fill de les terres bellíssimes de la Lithuania. La obscuría sovint l'antich esperit uniformista que veya com a consequencia del progrés el convertir tot el món en una plana, y en una superficie geomètrica el pensament universal, com aquella França napoleònica hont al mateix moment recitaven els alumnes de totes les escoles el mateix text d'un llibre únich elegit per prescripció administrativa.

De tant en tant el problema fonamental de les llengües degenerava en Esperanto o el problema de la llibertat colectiva se tornava problema feminista, plè d'amenaces formulades ab accent venjatiu per la solterona emigrada, o planava en l'atmòsfera caldejada pel sol, en la sala ab llum zenital, quelcom d'allò que ells seriament y nosaltres ab una mica d'ironía en diem l'Europa conscienta, que té pera tot una mateixa fòrmula.

Mes, els esperits selectes y les ànimes apenades per la realitat trista de la seva patria tornaven les coses a son lloch y el problema anava descapdellantse...

Hi hagué moments en que semblava havíen arribat a ser coses reals, dintre la modesta sala, somnis y idealitats propis sols d'una reduída minoría. La halla destartelada de la «Ecole des Hautes Etudes sociales», hont tantes coses noves, hont tantes follíes hi han ressonat, s'hi ornava ab galandes fresques de fullatge primaveral l'ara vella en la que tants anys hem celebrat el nostre culte.

El nostre pensament, tantes voltes calificat de reacció, de retrocés, s'encarnava en paraules noves, prenía accents impensats en boques somnadores devegades, mes, degevades, creadores del progrés.

Desde aquí, les modestes sessions preparatories del Congrés de les Nacionalitats, prenen la grandiositat de les empreses renovadores.

Els temes que l'any que vé's discutiràn, els diaris els han transcrit.

Catalunya hi haurà de colaborar. Miro la llista dels primers adherits y trobo nombrosos noms de casa. Uns quants catalans de París no han deixat tampoch d'anarhi. Hi veig, entre altres de Espanya, l'Azcàrate, l'home d'estudi serè devant tots els problemes polítichs. Trobo després el nom de don Miquel Unamuno, en representació del país basch; després venen, a dotzenes, parlamentaris, sabis, governants de tots els països.

La llista ben segur que anirà engrandintse. Catalunya tota ajuntarà son esforç an aquesta obra de fer penetrar a la conciencia universal la idea d'una nova justicia. Es una generosa empresa pera la Joventut Nacionalista de colaborar an aquesta enquesta mondial.

Sigui'l I Congrés de les Nacionalitats de París el preludi del II Congrés de les Nacionalitats a Barcelona.

Joseph PUIG Y CADAFALCH.

El moviment feminista als EE. UU.

(Del nostre corresponsal á Nova York)

Díes enrera Nova York presencià una manifestació del partit sufragista fomentat per l'element femení. L'any passat fou la primera, de poca importancia; la d'enguany ha cridat molt l'atenció per les proporcions que tingué y pels resultats que podría portar.

Se calcula que unes 10.000 dònes prengueren part en la manifestació y més de 60,000 persones la presenciaren. Anava a la devantera, fent obrir pas, un piquet de dònes a cavall; entre elles una que personificava a Joana d'Arc. En el seguici, nodrit de dònes que marxaven al sò de xarangues, hi anaven intercalades algunes curtes companyíes d'homes simpatisadors de la causa femenina. Tots marxaven en companyíes formades per districtes; de 18, 20 y 25 cossos per fila, tant com permetía el pas y amplada de la quinta avinguda.

Les manifestantes portaven una cinta groga, de la espatlla a la cintura, ab el rètol «Women sufrage party»; algunes companyíes passaven uniformades de blanch y ab barret de palla, altres presentaven tots els contrasts. Habillades en ses robes de casa o de passeig, caminaven nenes, noyes, dònes, velles; treballadores, estudiantes, menestrales, dependentes riques. Portaven molts banderoles y penons expressant llur procedencia, y simbolisaven llur destí o satiritzaven el present estat social.

Les manifestacions femenines d'Anglaterra repercuteixen, donchs, aquí. No ab tanta violencia, més sí ab la mateixa fita llimenassanta, volen invadir els llochs que ocupen els homes; y aquesta corrent va aumentant y escampantse; se conjectura ahont pot arribar, més no se sab còm deturarne la fermentació.

El tò general de les apreciacions que fa la prempsa sobre aquesta qüestió y que han d'influir necessariament en la opinió pública, es en contra d'aquesta efervescencia femenina en les grans capitals hont la dòna treballa per sa propia existencia com fa l'home. Y aquesta insistencia en demanar el dret de votar com tenen els homes podría anar molt lluny: un cop donat aquest dret universalment, podría un jorn cambiar talment la societat, que acabaría l'esperit mantenedor del respecte pel sexe y, en consequencia, la dòna podría vestir igual que l'home, la competencia de sexe s'extendría en tots els oficis y professions, la política s'enfonzaría en un abim d'iniquitats, y ¡què esdevindría de la moralitat, de la familia y de la llar, condicions tan fonamentals pera la existencia y el progrés de tota societat?

Els directors y professors de les escoles públiques hi veuen en aquest moviment de la dòna una causa que'ls fa pensar y penar.—Durant 20 anys—diuen ells—s'ha donat instrucció a les noyes y als noys sense diferencia de sexes; hem vist que'l cervell femení pot apendre com el masculí. Però ara veyem que, ab aquesta norma d'ensenyança forçada a noys y noyes, havem violentat la naturalesa. Lo dolorós de la situació es que, aquesta generació, producte de tal regisme, enlluerna tan fàcilment a la dòna ab els monstruosos sofismes engendrats en son descontent; y sofrim per la massa pedagogía incientífica que s'ha regalat al món insospitar.—

La febra de la dòna per invadir tot lo masculí ha fet ja tals avensos aquí als Estats Units, que a Colorado, California, Washington y Idaho, les dònes voten lo mateix que'ls homes, y se parla de poblacions hont els alcaldes son dònes ab faldilla y vara. En aquests llochs per ara no passa altra novetat que l'aument de vots en les urnes, y una certa absorció autoritativa del sexe femení en aquelles regions tan originals. Y aquests casos son de gran incentiu pera la causa sufragista.

A Nova York la dòna té obertes moltes carreres professionals. En les escoles públiques hi abunden les mestres mes que'ls mestres; hi hà fàbriques plenes de dònes y noyes; en les cases de negocis s'hi veuen dònes en abundó ocupades en les feines dels homes; en els jurats y tribunals la dòna té més privilegis y drets que l'home...

La dòna aquí pot tenir propietats sense que son marit hi tingui cap dret; pot guardarse'l diner que guanya de son treball, y no té rès que veure ab els deutes que fassi son marit. Una dòna casada pot portar un plet a nom d'ella mateixa y traspassar propietats sense consentiment del seu marit, el qual, per altra banda, ha de respondre dels necessaris compres per sa muller y dels diner que ella emmanlleva pera comprarlos.

D'aquí que una escriptora anglesa, vinguda aquí, ha dit a ses amigues americanes: «No sé de què's queixen. Vostès aquí viuen tan lliures com l'aire que respiren».

RECTUS.

Nova York, 1 de juny del 1912.

Per altra part, en la llegislació espanyola hi ha ja els seus antecedents. Desde'l sòu de residencia dels catedràtichs, fins a certs projectes abortats d'un ministre de fa pochs anys, que tenien certa relació ab això, pot trobarse quelcom que signifiqui antecedent legal a reforma tan útil.

Llegint l'altre día el magnífich llibre den Martí Alpera, l'eminent mestre públich valencià «Las Escuelas Rurales», vaig trobar ab veritable joya que una cosa semblant està establerta, si no recordo mal, a Noruega, hont el sòu de cada mestre'l senyala la Diputació comarcal, dintre una base mínima exigida pel Govern. Rès més just y recomanable.

Ja ho sabem que avuy les provincies son ineptes pera aquests negocis espirituals. Però ara que es actual la qüestió de les Mancomunitats, ¿no podría encomanarse la tassa y pagament del sòu comarcal als organismes colectius d'elles, ab certs drets y certs deures?

Sigui aixís, sigui d'altra manera, la reforma es absolutament necessaria, inclús pera que acabi la oposició passiva de molts mestres a les reformes del Govern. Per això la encomano a la meditació del digníssim director general de primera Ensenyança y a la discusió del magisteri públich.

Joan BARDINA.

(1) El major inconvenient es el no poder l'Estat subvenir dignament al nombre de mestres que exigeix la graduació escolar. A Espanya, per exemple, hi hà un cens escolar de més de 2'5 milions. Això suposa, atenint a la graduació y a la distribució d'ànimes a Espanya, no res menys que un mínim de 80.000 mestres primaris, ab sos presupostos anyals—tot comprès—de més de 200 millons. Això no ho soporta Espanya, ni tan sols ombra d'això.

(2) A les provincies de Girona y Barcelona, els mestres de sou legal de 825 pessetes cobraven—tot sumat—3.500 pessetes. Alguns arribaven a 5.000 anyals. Cap baixava de 2.500 pessetes. La misería de molts mestres públichs catalans era una fábula; y ho era la de molts mestres espanyols, per les rahons, que donarem mes avall, de la compensació de la falta de retribucions ab la major baratura de la vida comarcana.

L'Escola de Funcionaris

Veusaquí el dictamen que fou aprovat en la darrera sessió del Cos Provincial y del qual ja vàrem donar compte oportunament:

A la ilustrada iniciativa del senyor president del Cos Provincial, don Enrich Prat de la Riba, es deguda l'idea de crear, per compte de la Diputació, una Escola de funcionaris d'administració local. En la Memoria que en el segón periode de sessions de 1910 va endressar a la Diputació ben clarament va puntualisar el senyor president, aixís les necessitats que aconsellen la creació de la abans dita Escola, com la forma de sa implantació, pera conseguir, a benefici de ses ensenyances, un Cos de funcionaris de l'administració local intelligents, zelosos, ab l'esperit obert a tots els veritables avenços, y que en l'exercici de la seva funció no siguin autòmates, esclaus de la rutina, sinó inquiets enamorats d'un ideal de perfecció pera'ls serveys de què's cuidin.

Aquest ideal, tan acertadament exposat en la Memoria abans dita, va tenir la deguda ressonancia al confeccionarse, a darrers de l'any passat, els pressupostos provincials per l'any present, ja que, pera subvenir a l'organisació y sosteniment de l'esmentada Escola, se li va consignar la quantitat de 4.500 pessetes, y l'ha tinguda també en el lloch ahont propiament més li corresponía, o sía en el si de la Comissió d'Instrucció pública y Belles Arts.

En dita Comissió l'idea de crear en nostra terra una Escola de funcionaris d'administració local ha trobat tot l'entussiasme, tot el calor que per son desenrotllo li calía, com sempre n'hi troben totes aquelles millores que'l bé públich aconsella, y aixís y ab el desitg de no retardar ja més l'instauració de dit Centre d'ensenyança, s'han somès per la presidencia de la propia Comissió, al examen y deliberació de la mateixa, les Bases per la creació d'aquell Centre.

Dites Bases, la Comissió enten que s'ajusten a l'idea generadora a que obeix la creació de l'esmentada Escola. En ella se precisen les varies ensenyances que constituirán la tècnica jurídica de la mateixa, sa duració y altres particulars que hi fan referencia; s'hi detalla tot lo relatiu al nomenament del professorat y sa retribució, y s'hi instituheix un Patronat que, en cumpliment de les seves funcions, precisades degudament, no podrà apartarse dels preceptes d'aquelles y en el que la Diputació hi tindrà una intervenció directíssima, ja que, a més de ser son president el del Cos Provincial, formaràn part de dit Patronat tres diputats provincials.

Per lo dit, donchs, la Comissió de Instrucció pública y Belles Arts resol proposar a la Diputació que's serveixi adoptar els següents acorts:

Primer. S'aproven les Bases pera la creació d'una Escola de funcionaris de administració local, formulades per la Comissió d'Instrucció pública y Belles Arts.

Segón. L'organització y sosteniment de l'esmentada Escola serà ab càrrech a la consignació que, a aital fí, figura en el capítol quint, article quint del pressupost provincial del corrent any, sens perjudici d'incloure en els successius altres y consignacions; y

Tercer. Procedeixis pel Cos Provincial al nomenament de les persones que, baix la presidencia del senyor president de la Diputació, deuràn constituir el Patronat de l'esmentada Escola.—El president, Lluis Duràn y Ventosa; Enrich Morugas.

Les Bases son les següents:

1.ª La Diputació provincial de Barcelona acorda l'establiment d'una Escola destinada a la preparació dels funcionaris que hagin de desempenyar els serveys d'administració local.

2.ª L'objecte d'aquesta Escola serà preparar als futurs empleats d'Ajuntaments, Diputacions y en son día de la Mancomunitat. De moment, aquesta preparació serà principalment dedicada als d'administració municipal, sens perjudici de l'ampliació anunciada quan les circunstancies ho permetin.

Objecte de la Escola serà també completar els coneixements dels funcionaris que actualment ocupen llochs en els organismes administratius abans mencionats y vulguin perfeccionarse y especialisar sos coneixements.

3.ª La Escola de funcionaris s'organisarà baix les bases que la Diputació establexi. Son govern y administració quedarà a càrrech d'un Patronat que en el cumpliment de ses funcions no podrà may apartarse d'aquestes bases.

4.ª Aquest Patronat estarà compost pel president de la Diputació, que serà president nat, tres diputats provincials, dos funcionaris o ex-funcionaris de l'administració municipal, dos arquitectes o enginyers coneixedors de l'administració local y dos funcionaris o ex-funcionaris de l'administració provincial.

Els nomenament seràn fets per la Diputació y duraràn els càrrechs respecte als diputats, mentres ho siguin, y pera'ls demés locals, quatre anys, renovantse per meitat cada dos anys.

5.ª La ensenyança de les assignatures compreses en el plan d'estudis se donarà en dos cursos de treball seguit; un d'ells de caràcter preparatori, durarà onze setmanes, abarcant els mesos d'octubre, novembre y desembre; y l'altre, de 18 setmanes, comprenent els mesos de janer, febrer, mars, abril y maig. Els dos cursos se separaràn per un mes de vacacions.

6.ª Les ensenyances seràn les següents: primer curs, nocions generals de dret, dret administratiu espanyol, aritmètica, comptabilitat y nocions d'estadística teòrica de la Hisenda pública.

Segón curs: Hisendes locals, funcions especials del secretari derivades d'altres lleys que la orgànica municipal y pràctiques de secretaría, lley de justicia municipal, llegislació financiera espanyola, dels serveys municipals de caràcter tèc procediments administratius, coneixement nich.

En altres bases succesives se disposa que les ensenyances se donguin en llengua catalana; que'ls alumnes siguin sotmesos a un exàmen d'ingrés; que'l nomenament de professors se fassi per tres anys per la Diputació, previa proposta del Patronat, després de realisats exercicis per provar la seva suficiencia.

Se disposa també que's pagui als professors un sou de 25 ptes. per any y que puguin desempenyar fins a tres assignatures.

La Escola funcionarà a la Universitat de la Diputació provincial.

El cost de les matrícules serà de cinch pessetes per cada hora d'ensenyança setmanal; de deu per cada dues, y de quinze per tres o més hores, devent abonarse 50 ptes. d'ingrés.

L'aprovació dels estudis constarà per un certificat d'aptitut o títol expedit al final del curs.

Queda a càrrech del Patronat determinar la data en que la Escola començarà a funcionar.

En obsequi den Ribot y Serra

Merescut homenatge

A la ciutat de Sabadell acaba d'èsser honorat ab un seriós homenatge el cronista d'aquella industrial població y conegut publicista català don Manuel Ribot y Serra.

Fa pochs díes que'ls elements intelectuals de dita ciutat varen anar a la seva casa fentli ofrena d'un pergamí redactat per l'altíssim literat Mn. Lluis Carreras, y el qual ens complavem en reproduir a continuació, car en ell queda ben justificat l'homenatge de referencia.

Diu aixís:

«An en Manuel Ribot y Serra. Cronista de Sabadell y membre de l'Academia de Bones Lletres de Barcelona.

Honorable amich:

Sabadell, la qual jamay ha estat mancada de ilustres personalitats qui vetllessin l'enaltiment de sa vida religiosa y la pujansa de sa força econòmica, troba de bonhora en Vos l'encarnació del sentit patriòtich en totes ses manifestacions de cultura y amor a la seva tradició y a la seva historia. Vos l'havèu sentida aquesta fervor íntima vers la nostra ciutat y Vos heu frisat pera ferla adelitar y encomanarla a tots, per tal que ella assolís aquella nobilitat patricia que per les lletres y la cultura revesteixen els pobles, dignificant llur treball ab la proclamació de la sobiranía del esperit, bòi portant vostre esforç y iniciatives en tots els actes y moments culminants de nostra vida social, havèu laborat silenciosament en vostra tasca de Cronista els apunts y notes documentades, les quals, aplegades bellament y cumplida, formaràn la Historia de Sabadell, reveladora de ses glories, y seràn ofrena olorosa del culte que havèu tothora sentit per la ciutat. Altrament, Vos fóreu la primera veu del sentit catalanesch de la metròpoli vallesana. Si la excelsa poesía tardà anys a florir en ella y's sentía anyora de que hi ressonés son cant com a tribut a la literatura renaixenta, també vos acomplireu aital missió, y en el verger de les lletres patries hi aportareu flors exquisides qui duyen les aromes del terrer. Aixís, historiant y cantant, havèu trenada vostra noblesa ciutadana, la qual ens ha donada la doble exemplaritat del sentiment patriòtich, dèu feconda d'avenç y perfecció, y del amor a les altes idealitats, qui son patrimoni de la llengua y literatura nostrada. Per això avuy, que'l Cap y Casal de nostra terra vos honora obrintvos les portes de sa Academia de Bones Lletres, recés pascèvol de les activitats qui son estades les vostres, amichs y admiradors qui han seguida vostra sembrada y anhelen continuar el llinatge patriòtich per Vos representat, vos testimonien llur afecte fentvos ofrena d'aquest record de vostra vida, flama primera de nostre creixenta idealitat. Aparellats a tot honor romanen vostres amichs y admiradors:

Sabadell, febrer del any del Senyor M. C. M.—Agnès Armengol de Badia, Felix Sardà y Salvany, Pbre., Plàcit Vilarrubias, Pbre., Evarist A. Saló, F. Valls Sabat, Joseph Cirera y Samper, Narcís Giralt, Joseph Griera y Dulcet, Martí Trias y Domènech, Joseph Mir y Marcet, Lluis Carreras, Feliu Vilarrubias, Joan Vila Cinca, Pau M. Llobet, Juli Batllevell, Manuel Folguera y Duràn, Antoni de P. Campmany, Modest Duràn, Antoni Oliver, Jordi Forcada, Joseph Calonge, escolapi, Angel Manau, Llorens Marquet, Francesch A. Barata, Joseph Duràn Tuloch, Joseph Casajoana, Francesch de P. Bedós, Gabriel Casals, Joseph Cardona, Pbre., Pere Marí y Peydro, Domingo Saló, Joan Montllor y Pujalt, Pau Griera y Cruz, Jaume Vidal y Viñas, Joseph Ruiz Castella, Lluis Molins Vo'tà, Esteve Serra Ustrell, Francisco Yzard, J. Costa y Deu, Joaquim Montaner, Pere Pascual Salichs, Lluis Carreras, Pbre., Francesch Armengol, Ernest Abelló, Joseph Marlet y Saret, Joan Trias y Fàbregas, Froilà Soler, Salvador Sabater, Joan Arús.»

Els esmentats senyors ahir tarda varen reunirse al Hotel d'Espanya de la vehina ciutat en fraternal banquet que va presidir el senyor Ribot y Serra.

Els pochs que per altres obligacions no varen poguer assistirhi varen enviar cartes d'adhesió.

A l'hora dels brindis varen aixecar la copa en honor del periodista festejat, entre altres, mossen Lluis Carreras, en Jaume Cruells, mossen Joseph Cardona, don Francesch Barata y el missioner apostòlich P. Vilarrubias. També va brindar el distingit artista senyor Canibell, qui es l'autor del artístich pergamí referit.

No cal dir que'l poeta sabadellench va quedar molt complascut del obsequi.

Cultura

Art catalá descobert a Italia

El secretari del Institut espanyol d'Estudis arqueològichs, a Roma, don Joseph Pijoan, acaba de descubrir a Pisa dues bellíssimes taules catalanes de la Edat Mitja. Per més que posteriorment se cambiaren els fons fentlos més en armonía ab el gust italià, les pintures apareixen ab tots els caràcters de nostra pintura mitgeval.

També ha trobat en un còdex «infolio» una colecció d'interessantíssimes miniatures romàniques, que semblen els models de les originals composicions esculptòriques que decoren la portada del monastir de Nostra Senyora de Ripoll.

En altra localitat italiana el senyor Pijoan va trobar una interessantíssima pintura, y més encara pera l'art espanyol, per quant en ella descobrí la firma del pintor andalús Bermejo, el qual firmava també ab el nom de «Rubeus», autor, entre altres obres, del projecte de les vidrieres del finestral de la capella del baptisteri y del retaule de la Pietat, de la Sala Capitular de nostra Catedral.

A l'extranger

De la rivalitat anglo-alemanya

Decididament aquesta es avuy la qüestió central en la política europea. En un país com Alemanya hont tota tensió y tota esperança prèn desseguida la forma de llibre y de follet y de revista cada episodi d'aquesta rivalitat cristallisa en els aparadors de les llibreríes ab una profusió extraordinaria. Els viatges del ex-ministre Haldane, els comentaris cada cop més desenganyats a lo de Agadir, l'aliança ab Russia, la retirada de la esquadra del Mediterrà, la qüestió de Entente o aliança d'Anglaterra ab Fransa, les exposen els polemistes en follets econòmichs, sobre la portada de's quals, els colors de les banderes nacionals, o els mapes simplificats, mostrant no més la extensió de la colonisació anglesa, o els punts estratègichs, base de la potencia naval britànica, criden l'atenció del més indiferent.

Fa temps que per sota d'aquesta polèmica s'alcen veus de conciliació de banda y banda. Foren primer generosos doctrinaris qui asseguraven que l'aliança de les dues més fortes potencies del mon, que son al mateix temps els dos pobles hont el dret y la justicia tenen més eficàs realisació, faría impossibles episodis com l'anexió del Nort d'Africa a Italia per acte de pura força que repugna la conciencia universal. Després vingueren les discusions concretes que s'han anat aixamplant y precisant fins al moment de la decepció: Anglaterra no's vol desarmar, y un de's seus ministres declara que la flota que per Anglaterra es una necessitat d'existencia, per Alemanya es un luxe. Se recrudeix la discusió, però en lloch de durla a termes de passió, la fadiga y els sacrificis fets fan que en l'actualitat se discuteixin, ab una moderació tal, que qualsevol creuría que arreglar la rivalitat angle-alemanya es tasca pera la qual no's necessita més que'l pas dels díes y la natural caiguda de les coses.

La revista «Nord und Süd» dedicà el seu número de juny a recullir les opinions de polítichs y escriptors anglesos, Haldane, Balfour, Law, Rothschild, Barclay, etc., sobre la qüestió, y publica en el mes de juliol una rèplica de polítichs y escriptors alemanys summament interessant.

Alguns dels escriptors alemanys y la majoría dels anglesos s'entaden y dogmatisen tot seguit; no admeten discusió sobre'ls seus punts de vista, altres discuteixen y exposen apreciabilíssimes rahons.

Els escriptors anglesos deyen que en general la guerra sería desastrosa pel comerç y l'industria dels dos pobles. El director del Bank Alemany, herr Arthur von Gwinner, diu més, assegura que cap poble dels qui viuen en la comunitat de la civilisació, sortiría indemne d'aquella gran catàstrofe, car sobre portar al camp de batalla a tots els pobles de l'Europa Central, tancaría als restants els mercats monetaris de Londres, Paris y Berlin, y destruiría el costosíssim aparat de la circulació que tots utilisen. Altres veus opinen al contrari que Anglaterra aspira a anular la potencia naval y comercial d'Alemanya, com en altres sigles la d'Espanya y la d'Holanda y la de França, fins a ser sola senyora del comerç per mar; però en general tots els escriptors alemanys consultats parlen del alt interès econòmich de la pau y canten la prosperitat industrial del imperi feta en 40 anys de quietut. Tampoch se conformen els alemanys ab que la causa de l'hostilitat sigui un malentès, una desconeixensa dels dos pobles; els alemanys precisament han estudiat sempre y molt activament totes les manifestacions de la cultura y de la vida anglesa, y els anglesos, sinó tant en massa com els alemanys, també han esmersat bona cosa d'esforç en estudiar la vida alemanya. Descartem el perill d'invasió, que, en tant les relacions siguin com fins ara, son impossibles, y s'ha de convenir en que la rahó de la rivalitat està en l'esquadra alemanya, aquesta esquadra feta en 10 anys y el fi de la qual no's veu encara, que ha posat a Alemanya en el segon lloch entre les potencies navals. Anglaterra li nega'l dret a tenirla, «es un luxe per vosaltres», va dir el famós ministre lliberal. Y en el número de juliol de la revista «Nord und Süd», Mr. Balfour deya que l'existencia del exèrcit més fort del mon y una poderosíssima marina, no's poden compaginar ab aquests desitjos de pau. «Alemanya hauría d'acontentarse ab tenir l'exèrcit més fort d'Europa, y deixar els armaments per mar, que rompen la cordialitat, perque ningú sab aquests armaments ab quin fi s'han fet.»

Contra aquesta opinió den Balfour s'alcen ab energía tots els alemanys consultats. «Anglaterra té per perillosa una flota que garantisa la nostra independencia en la pau, y la nostra vida en la guerra», diu el princep Lichnowsky. «Comprenem que la sobiranía dels mars es una qüestió de vida per Anglaterra, però els anglesos han d'acceptar que a nosaltres també ens cal una forta esquadra.

Mentres Alemanya fou un estat agrari, pogué prescindir de la flota; però, devinguda un país industrial, la necessita tant com Anglaterra pera protecció del seu comerç y de sa vida. El millor any no's cull a Alemanya blat més que pera 5 díes de la setmana. Si co consumíssim cafè, ni thè, ni cotó, ni petroli, ens mancaría encara'l pà y la carn per una tercera part de la població; pà y carn que paguem ab productes industrials, y ens vé per mar.» Opina'l director del Banch Alemany; «Tenim el dret de construir lo que vulguem sense mirar la força naval d'Anglaterra, sinó'l nostre propi interès». «Tots els partits burgesos estàn d'acort en que'ns cal una flota poderosa pera protegir nostra riquesa colonial y mercantil», escriu el leader dels nacionals lliberals Bassermann. «Tinch la convicció de que l'igualtat de poder en les nacions es la més ferma defensa de la pau del mon», es l'opinió del psicòlech de Leipzig, W. Wundt, que's serveix també pera mostrarse partidari de l'esquadra.

Y, en veritat que no's pot negar als escriptors alemanys que tenen rahó, però espanta que's passi més enllà de la ratlla, y que, no cedint, s'acumulin materials pera una gran catàstrofe y se gravi a cada un dels 60 milions d'alemanys ab 20 marchs d'impostos anyals per la marina.

Contra'ls armaments no hi hà rès que dir; es contra la exageració dels armaments y contra la presumpció d'una guerra que'ls acabi, que les opinions se revolten. Alemanya, en veritat, no pot ser com Suïça o Portugal, però no es menys cert que en abdós pobles hi hà un nombre no important, però, per sa influencia, tampoch despreciable, d'homes que son responsables d'aquesta hostilitat. El mal entès, y mal emplealt amor patri, que anomenen els francesos chauvinisme, la recerca del èxit y no en poch, utilitats particulars y interessos determinats, han contribuit conjuntament a formar partits; millor sería, potser, dir grupus, la cridoria dels quals ofega la veu tranquila de la sensata majoría y pot desviar y envitrinar les determinacions de la nació.»

Aquestes paraules no son d'un socialdemokrat, com podría pensarse, sinó de herr Arthur von Gwinner, director del Banch Alemany, y home de la íntima amistat y concell del Emperador. Valguin elles per garantía de que existeix en les altes esferes del imperi una opinió de pau, qui, acàs, contra lo que generalment es cregut, triomfarà en definitiva.

R.

(DE L'AGENCIA HAVAS)

D'ANGLATERRA

Condempna

Paris, 15, 11'10 nit.

Londres. — L'individu que va donar un cop de puny al cap al ministre Lloyd George ha sigut condemnat a dos mesos de treballs forçats.

La vaga

Paris, 15, 11'40 nit.

Londres. — Comuniquen de Liverpool que s'han declarat en vaga 12.000 dockers a causa de les disposicions adoptades pera l'aplicació de la lley de segurs contra les malalties y el paro forçós.

La situació de la vaga de dockers de Londres tendeix a millorar.

Han conferenciat ab Mr. Asquith els delegats dels patrons y obrers.

DE FRANÇA

Indult

Paris, 15, 8'16 nit.

S'assegura que'l ministre guarda-segells sotmetrà aviat a la firma de M. Fallières, ab ocasió del 14 de juliol, un Decret indultant a cert nombre de nondemnats per delictes polítichs o de prempsa.

Entre'ls indultats s'assegura que hi figurarà en Gustau Hervé.

Mort d'un aviador

Paris, 15, 8'45 nit.

Bourg-en-Bresse. — A les cinch d'aquesta tarda, durant una festa a benefici dels aviadors militars, ha caigut l'aviador Olivieres, desde uns 150 metres, morint al cap de breus instants.

Mort d'un aviador

París 16, 12'15 tarda.

L'aviador Hubart Latham fou mort, el día 7 d'aquest mes, al Congo, per un búfal salvatge, durant una cassera.

D'ALEMANYA

El canciller

Paris, 15, 8'10 nit.

Berlin. — Ha tornat el canciller del Imperi, von Bethmann-Ollveig.

DE SUECIA

Insolació

Paris, 15, 8'21 nit.

Stokolm. — Durant la cursa Marathon, en els Jochs Olímpichs, ha mort de insolació el corredor portuguès Lazzaro.

DE PANAMA

Elecció presidencial

Paris, 15, 8'42 nit.

Panamà. — S'han verificat les eleccions presidencials sense cap incident.

Ha sigut elegit president de la República, el senyor Porras, sense oposició.

Els altres candidats, senyor Arosemena y Pere Díaz, s'han retirat a darrera hora.

DELS ESTATS UNITS

Aiguats

Paris, 15, 8'57 nit.

Nova York. — Han descarregat grans aiguats en diferents punts dels Estats Units.

Se tenen noticies de que hi ha hagut cinch morts.

Els danys materials se calculen en més d'un milió de dollars. Un dels punts més perjudicats es Denver, ahont s'han inondat els carrers principals y han quedat tallades les comunicacions ferroviaries.

Vega

París, 16, 10'25 matí.

Comuniquen de Newbedford (Massachussets) que s'han declarat en vaga deu mil obrers empleats en les manufactures de cotó.

DE MÈXICH

Els temporals

Paris, 15, 9'17 nit.

Nova York. — Se reben desconsoladores noticies sobre'ls efectes de les inondacions al Sud de Mèxich.

Se parla d'alguns centenars de víctimes.

Al Estat de Guanajato, la corrent s'ha endut pobles sencers.

ITALIA Y TURQUIA

Les baixes de Sidi-Ali

Paris, 15, 9'23 nit.

Roma. — Un despatx complementari del general Garioni, sobre la presa de Sidi-Alí, diu que'ls italians tingueren 16 morts, entre ells 4 askaris, y 73 ferits, entre ells, 19 askaris.

Afegeix que en un reconeixement practicat després del combat, s'han recullit alguns centenars de cadavres de turchs, y alarbs, nombrosos ferits, armes y municions.

A la Cambra otomana

París 16, 11'40 matí.

Constantinopla.—A la Cambra de Diputats el Gran Visir ha declarat que'l Soldà y el Govern estàn d'acort pera continuar la guerra y mantenir la completa sobiranía otomana a Trípoli.

Ha anunciat que seràn tancats novament a la navegació els Dardanels, si els italians ataquen Esmirna.

Unicament farem la pau—ha afegit—si obtenim condicions honroses que salvaguardin enterament nostres drets.

La Cambra ha aprovat un vot de confiansa al Govern per 194 vots contra 4.

Bombeig

París 16, 11'54 matí.

«L'Eclair» publica un despatx de Roma dient que un acorasat italià ha bombejat Bondruma (Asia Menor).

DE TURQUÍA

Ministre de la Guerra

Paris, 15, 10'40 nit.

Constantinopla. — El general Mahoud Moukhtar ha sigut nomenat ministre de la Guerra.

Concurs d'Historia de Catalunya

L'Associació Protectora de la Ensenyança Catalana, desitjosa de seguir treballant pel desvetllament de la nostra consciencia nacional, convoca als noys y noyes catalans a un concurs d'Historia de Catalunya, que's celebrarà en la primera quinzena de janer de 1913, en el día y lloch que s'indicaràn.

El concurs se regirà per les següents bases:

Primera. Serà patrocinat per l'«Associació Protectora de la Ensenyança Catalana», «Unió Catalanista», «Lliga Regionalista», «Centre Nacionalista Republicà», «Ateneu Barcelonès», «Institut d'Estudis Catalans» y «Estudis Universitaris Catalans», quals entitats nomenaràn el tribunal d'examen.

Segona. Els exercicis seràn orals, públichs y en llengua catalana; hi podràn pendre part noys de 10 a 17 anys y noyes de 10 a 20 anys. Les decisions del Tribunal seràn inapelables.

Tercera. Entre'ls inscrits s'establiràn sis seccions: tres pera'ls noys, y altres tres, similars, pera les noyes; la primera de cada grupu la formaràn, respectivament, els noys y les noyes de 10 a 12 anys; les segones, de 12 a 15 anys, y les terceres, els noys de 15 a 17 anys y les noyes de 15 a 20 anys.

Quarta. Els inscrits en les dues primeres seccions hauràn de demostrar coneixements sintètichs y conjunts de la Historia de Catalunya y especialment de la successió cronològica de sos sobirans. Podràn consultar els compendis de mossen Font y Sagué, Bori y Fontestà, Joan Oliva y Monjo. Els inscrits en les segones deuràn donar detallades esplicacions sobre'ls fets més remarcables de cada època y regnat. Consultar la Historia de Catalunya de l'Antoni Aulestia y Pijoan.

Els qui figurin en les terceres seccions tractaràn dels fets, costums y civilisació de l'antiga Nacionalitat Catalana desde sa fundació fins a Ferràn II el Catòlich.

Els inscrits en les terceres seccions, que hagin tingut recompensa, abans de recullirla hauràn de justificar llur edat.

Quinta. Els premis en metàlich se donaràn en llibretes de la Caixa de Pensions pera la Vellesa y Estalvis ab l'ingrés fet en efectiu.

Sexta. Els qui desitgin concórrer an aquest concurs deuràn avisar no més tart del 15 de desembre a l'Associació Protectora de la Ensenyança Catalana, a fi de saber ab temps el número de concorrents pera la organisació de lloch, etcètera.

PREMIS

Primera secció: noys. — Primer, 30 pessetes; segon, 25 pessetes; tercer, 20 idem; quart, 15 id.; quint, 10 id.

Segona secció, noys: — Primer, 75 pessetes; segon, 50 id.; tercer, 30 id.; quart, 20 id.

Tercera secció, noys: — Primer, 100 pessetes; segon, 60 id.; tercer, 40 id.; quart, 25 id.

Primera secció, noyes: — Primer, 30 pessetes; segon, 25 id.; tercer, 20 id.; quart, 15 id.; quint, 10 id.

Segona secció, noyes: — Primer, 75 pessetes; segon, 50 id.; tercer, 30 id.; quart, 20 id.

Tercera secció, noyes: — Primer, 100 pessetes; segon, 60 id.; tercer, 40 id.; quart, 25 id.

Ademés, se podrà concedir un premi d'honor de 125 pessetes als joves y altre igual a les senyoretes qui a judici del tribunal demostrin notable superioritat de coneixements d'Historia de Catalunya.

Als examinats que no obtinguin premis en metàlich y segons el judici del tribunal, siguin mereixedors de recompensa, se'ls farà entrega de llibres y opuscles d'Historia de Catalunya.

Desde la publicació en periòdichs d'aquest avís de concurs, se prega a tots els senyors catedràtichs, mestres, entitats y particulars posin gran interès en preparar joves y senyoretes pera assistirhi, entenent que aixís faràn obra patriòtica perque, com més sigui coneguda nostra Historia, més estimada y respectada serà Catalunya.

Barcelona, juliol 1912.

De Portugal

(PER TELEFON)

Un missatge

Madrid, 16, 12'30 matinada.

Els diputats provincials republicans y socialistes han dirigit al senyor Relvas, ministre de la República portuguesa a Madrid, un missatge en el que protesten enèrgicament de l'actitut del Govern espanyol ab motiu dels successos que s'estàn desenrotllant a la frontera portuguesa, y preganli fassi saber al seu Govern la indignació del poble republicà espanyol per la complicitat de les autoritats espanyoles en aquest assumpte.

El governador d'Orense

En el correu de Galicia ha sortit cap a Orense el nou governador d'aquella provincia, senyor Rojas, després de conferenciar separadament ab el president del Consell y el ministre de la Governació, dels que ha rebut instruccions precises relacionades ab els reyalistes portuguesos refugiats en nostres pobles d'aquella provincia.

En llibertat

Tuy.—Han sigut posats en llibertat, baix fiansa, l'Homen Christo y Maya.

S'ha aixecat la incomunicació al tinent Sepúlveda.

Vigilant la frontera

Salamanca.—Cap a la frontera va sortir ahir de matinada l'esquadró de Albuera.

Actuarà en la línia fronterisa que limita ab el camp de Arqueñan, per la banda de Ciudad-Rodrigo.

La sortida d'aquesta força sembla relacionarse ab la persecució del reste de la partida sorpresa a Valverde del Fresno.

Si està, com se suposa, amagada a les faldes de la serra de Salama, terme de Navafría y del Pino, la espessa vegetació que hi hà servirà, com el terreny montanyós, pera amagarlos a la persecució.

Continúa la internació d'emigrats.

A Valença. - En Paiva. - Detinguts.

Tuy.—A la vehina plaça de Valença no ha ocorregut novetat.

La guarnició, ab tot, continúa sobre les armes, ocupant els carrers de la població.

La guardia civil turna en el servey de vigilancia de nit ab les tropes.

No hi hà noticies d'ahont pugui ser la columna den Paiva Conceiro, si bé se dóna per cert que continúa en el centre de Portugal, entre Chaves y Montealegre.

El cònsul de Tuy diu que ha rebut un telegrama del senyor Canalejas en el qual manifesta que d'acort els respectius Governs han donat ordre pera la detenció dels conspiradors.

Una nombrosa comissió, composta de 21 comerciants y sacerdots, juntament ab l'alcalde, han demanat la llibertat de Homen Cristo, per considerar arbitraría la detenció.

Han sigut detinguts a Árbós y conduits aquí 12 conspiradors fugitius del atach fracassat a Valença.

Un quefe anomenat Mausiño ha sigut insultat y amenassat en la Casa Consistorial pel doctor Alcés, president de l'Adoració Nocturna, y Antoni Rodríguez, empleat electricista.

Desbandada

Vigo.—Molts reyalistes portuguesos que's trobaven en aquests encontorns, en espectativa, al veure'l gir que han près els assumptes han decidit marxar d'Espanya pera establirse definitivament a Fransa o Anglaterra.

Presentació

Pels emigrats

Tuy.—El quefe reyalista Mausiño s'ha presentat al alcalde ab 12 homes, dos d'ells malalts.

Els restants de la partida s'internaren a les montanyes.

Ha declarat que'ls pobles simpatica-ven ab els monàrquichs.

Se'ls ha deixat en llibertat baix fiança.

En Mausiño feu el policía que va matar an en Barrosa, assessí del Rey don Carles.

S'han reunit la Cambra de Comers y altres entitats no menys importants de aquesta població, pera protestar contra la persecució de que son objecte els emigrats portuguesos, la majoría d'ells gent pacífica que viu per complet allunyada de la política en companyía de les seves dònes y fills.

Vapor sospitós

Coruña.—Ha fondejat el vapor alemany «Vellona», que vé desde Vigo ab les escotilles precintades per sospites de que pugui portar en les bodegues contrabando de guerra.

Les autoritats de Marina han reconegut els precintes, comprovant que estaven intactes y demà presenciaràn la descàrrega del carregament.

Forces de carrabiners quedaràn aquesta nit a bordo pera la vigilancia.

En Soriano

Madrid, 16, 10 matí.

Orense.—El senyor Soriano ha marxat a León desistint de quedarse a Monforte pera estudiar el famós assumpte del quadre de Van-der-Goes.

De Pontevedra

Pontevedra.—Marxà a Madrid el president de l'Audiencia cridat pel ministre, pera tractar sobre les causes que s'instrueixen pels successos de Portugal.

Un soldat que fugí de la partida den Paiva Conceiro diu que prop de Chaves trobaren an en Soriano, en automòvil, y, tot y sabent que's tractava de un enemich, en Paiva ordenà que se'l respectés, per portar l'automòvil bandera espanyola.

El governador de Pontevedra ha rebut apremiants ordres pera que'ls portuguesos d'aquesta provincia se concentressin a Cuenca y Terol.

Ab tal motiu se reuniren els portuguesos a Tuy, havent-ne ingressat a la presó 175, inclós molts soldats reyalistes privats de recursos.

El governador cridà al cònsul y al vis-cònsul portuguesos, invitantlos a pagar el trasllat dels presos en ferrocarril aixís com la seva estada a Cuenca y Terol.

El vis-cònsul contestà ab excuses dient que'l Govern portuguès pagaría'l ferrocarril, però la subsistencia... ja veurem.

El cònsul demanà garanties de que'ls reyalistes no sofririen de Cuenca o Terol, contestantli el governador que no podía respondre d'això a menys que s'aquartelés als emigrats.

Revista militar

Coruña.—El capità general ha marxat a revistar les forces de Galicia començant per les places fronteres.

Del Marroch

(DE L'AGENCIA HAVAS)

De Marrakesch

Paris, 15, 8'28 nit.

Marrakesk, 9. — Segueix el conflicte entre'ls kaids El Glaui y M'Tougui.

Se comença a parlar de reconèixer a Muley-Hiba, pretendent del Sud.

El general Lyautey ha donat instruccions al agent francès, pera'l cas de que fos necessari evaquar la ciutat.

L'acció francesa

Paris, 15, 9'30 nit.

Fez, 14. — El general Lyautey ha passat revista a les forces de la guarnició, ab motiu de la festa nacional francesa.

Hi han assistit en Muley Yusuf, germà y kalifa del Soldà, les notabilitats marroquines, els cònsuls y colonies extrangeres.

El general Lyautey, al rebre a les notabilitats de Fez y als protegits de França, ha afirmat que'l propòsit de la República Francesa no consisteix en substituir als notables, sinó en colaborar ab ells.

Els notables han contestat que'ls actes ja havíen demostrat que podíen comptar ab ells.

En la vetllada celebrada en honor de les notabilitats de Fez y les colonies francesa y extrangeres, el general Lyautey ha pronunciat un discurs dient que'l protectorat es ja intangible y serà la base inalterable de la obra francesa al Marroch.

MÉS TELEGRAMES

Y TELEFONEMES

DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

En Blay a Olot

Olot, 15, 8'5 vespre.

A les sis de la tarda ha arribat aquesta població l'insigne escultor senyor Blay, fentli'l poble una entusiasta rebuda.

Al baixar el tren el públich li ha fet una ovació com may s'havía vist a Olot. L'entusiasme ha sigut veritablement espontani.

El públich era tan nombrós que omplenava tot el trajecte desde la ciutat fins a l'estació, saludant y aplaudint ab entusiasme al ilustre artista olotí. — D.

Sobre la recaudació

Madrid, 15, 9'15 nit.

El ministre d'Hisenda ha manifestat que'l resultat poch satisfactori dels ingressos obeeix an aquestes tres rahons fonamentals:

1.ª Que en 1911 els ingressos per blats y farines en les Duanes alcansaren la xifra de més de 14 y quart milions, y restringida ara la importació pera afavorir a l'agricultura, ab el recàrrech tranzitori de 2'50 pessetes, no hi hà dret a esperar recaudació anàloga.

Veyem, en efecte, en la Memoria de la renda de Duanes, pàgina 9, que la recaudació per sucres salta de 2'45 milions en maig a 5'03 en juny, baixant en juliol a 4'79 y 2'37 en agost.

Les vagues d'Anglaterra han influhit també en que disminuisin el comerç y la producció de drets.

2.ª Observa el senyor Navarro Reverter com causa de la disminució de ingressos la lley de desgravació de consums, però en aquest punt hi hà que advertir que la baixa era ja de previsió llegislativa, y sería demanar molt als milions en les aplicacions de 1911 y vuit y tres quarts en 1912.

3.ª La reforma del servey militar ha de causar una baixa de consideració. En 1911 les redempcions del servey militar produiren 28'77 milions de pessetes. Sols en setembre ingressaren 26'36 milions, y no es de creure que aquest any arribin els recursos per quotes militars més enllà de la meitat de la quantitat lograda en l'any anterior.

Dos casoris

Avuy han contret matrimoni a la iglesia de Sant Gerom el Real don Joan Peris Mencheta y la senyoreta Agnès Peris Mencheta, fills dels periodistes don Francisco y don Salvador, actuant de padrí don Joseph Canals, president de l'Audiencia de Barcelona, y de testimonis els senyors Sedó y Jordana.

També s'ha verificat la boda de la senyoreta Estrella Pagan y Morera ab l'ex-diputat a Corts y comissari regi de Foment de la provincia de Lleida don

Joseph Agelet, fill del senador vitalici comte de Vinatera.

Han sigut padrins el pare del nuvi y la mare de la nuvia, viuda de Pagan, y testimonis pel contrayent el president del Consell senyor Canalejas, el marquès de Alonso Martinez y el comte de Bernard, y per part de la nuvia l'ex-ministre senyor La Cierva, l'arquitecte senyor Grases y el seu oncle don Emili Morera.

Conveni sanitari

Madrid, 16, 12'30 matinada.

En la última sessió celebrada pel Consell de Sanitat ha sigut aprovat el conveni sanitari ab Portugal.

Sanitat exterior

En quant tinguin destí els metges inspectors de sanitat exterior aprovats en les últimes oposicions, se celebraràn altres que seran ab bastant número de places.

Ha acordat el Consell d'emigració que els inspectors en viatge pertanyin al cos de sanitat exterior.

Això tindrà la ventatja de que quan siguin inspectors de port, tindràn la experiencia y la pràctica de conèixer perfectament els ports en que estem més relacionats y les malalties exòtiques que poden ésser transportades d'altres paisos.

Una sentencia

El Tribunal Suprem ha dictat una sentencia, casant y anulant la de la Audiencia de Barcelona, en recurs de casació, que ha sentat una important doctrina en materia mercantil.

Estableix que no basta que la lletra de cambi no estigui mancada de vici en quant a la forma externa y al acte de l'acceptació, sinó que ademés ha de verificarse aquest últim en les condicions de capacitat reclamades, se requireix pera que'l contracte sigui vàlit ab totes les consequencies que'l lliurador hagués fet provisió de fondos o que per qualsevol concepte resultés acreedor del calificat com acceptant.

D'Instrucció Pública

Per la Direcció de primera ensenyança s'ha dirigit una circular als Rectors y presidents de les Juntes provincials de Instrucció, interessantlos la remissió dels següents datos que cal tenir en compte pera anunciar la convocatoria pera la provisió per trasllat de les Escoles y pera poder acordar els ascensos en les escoles, a que's refereixen els articles 28 y 29 del reglament de 25 d'agost de 1911, aixís com també pera anunciar el concurs d'ingrés regulat pels articles 36 y següents de dit reglament:

Primer. Una relació certificada de les vacants d'escoles ocorregudes desde primer de janer fins a 31 de març del any actual, y en capítuls separats, se fassi constar: A.) Poble. — B.) Dotació de l'escola, conforme al darrer cens aprovat. — C.) Sou mitg que disfrutés el darrer mestre que la va desempenyar en propietat. — D.) Data en que ocorregué la vacant. — E.) Motiu que la va produir.

En les vacans de 1.100 pessetes, deurà ferse constar si son de les antigues de dita dotació, o de 825, que foren pujades de sou.

En aquesta relació no hi deuen incluirse les places que venien figurant ab 625 y 500 pessetes y les que corresponen a la oposició.

Segon. — Una relació separada de les escoles de dotació superior a 625 pessetes, proveides desde primer d'abril de 1911, fora de concurs, especificant si se va acordar el nomenament per virtut de la regla segona de la R. O. de 31 de març de 1911 y article 65 del Reglament de 25 d'agost del mateix any.

De La Granja

San Ildefonso.—Fa molt fret, havent plogut anit torrencialment.

A la serra hi ha caigut una gran nevada.

La Reina, encara que bastant millorada, no ha sortit de les seves habitacions.

L'infant don Alfons y el general Aranda han marxat a Madrid a dos quarts de nou del matí, tornant aquesta tarda.

L'infant don Alfons y la princesa Beatriu sortiràn el día 18 en el sud-exprés cap a San Sebastiàn, y el día 20 continuaràn cap a Nuremberg.

La Reina sortirà el día 19, si pera allavors, com se creu, està completament restablerta.

Viatge regi

San Sebastiàn.—Don Alfons anirà a Gijón en el «Giralda», al que convoyarà el canoner «Marquès de Molins».

Consell de guerra

Valencia.—Demà compareixeràn davant del Consell de Guerra dos païsans que durant els successos de setembre, a Cullera, atacaren a la força pública quan tractava de lliurar a una de les víctimes.

Víctimes d'una catàstrofe

Sevilla. — Ha mort Mercè Carrasco y dos dels seus fills a consequencia de l'explosió del «Cabo Roca».

Aquesta infortunada dòna venía en el vapor desde Huelva.

Els demés ferits continúen greus. El capità segueix igual.

El senyor Ibarra, de la casa naviera, ha ofert sufragar els gastos del enterro de les víctimes.

El jutjat de marina ha treballat tota la nit sense poder precisar les causes de l'explosió.

El vehinat està consternat per les desgracies ocorregudes en dos dies.

En Lerroux

Valencia. — Procedent de Barcelona ha arribat el senyor Lerroux a qui han rebut alguns íntims.

Aquesta nit la Junta Municipal Republicana escoltarà al senyor Lerroux sobre l'assumpte dels suplicatoris contra'l senyor Azzati.

La «Gaceta»

Madrid, 16, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Reyal ordre d'instrucció anulant les convocatories fetes pera proveir càtedres y aussiliaries de les Escoles Industrials y d'Arts y Oficis fins a la data.

La petició d'uns infants

Comuniquen de París que entre la colonia espanyola se comenta molt aquests dies la resolució presa per l'infant don Antoni de Orleans, secundat per la seva esposa la infanta Eularia.

Fà un mes pròximament l'infant solicità d'aquest Govern nacionalisarse com subdit francès.

Altre tant feu la infanta.

Ab aquest motiu s'han creuat cartes entre'ls citats personatges, el Govern espanyol y la familia.

El Govern francès, encara que s'ha fet la petició en regla, res ha resolt.

La petició dels infants obeeix, segons els comentaris de la colonia espanyola, al desitg de divorciarse en forma legal, pera casarse després separadament, cosa que a Espanya no poden fer, encara que obtinguessin el divorci.

Això fà creure que a la petició de nacionalisarse a França ha precedit acort mutuu.

De Bilbao

Bilbao.—En el poble de Galdàcano, en la finestra d'un caseriu esclataren tres petarts de dinamita produint grans destroços.

Se creu que's tracta d'una venjança.

En Robert García, dement, se tallà ab una navaja d'afeitar l'aparell genital, l'embolicà en un paper y el tirà.

Està a punt de morir.

Es germà de l'empleat del Banch de Bilbao que estafà en dit establiment.

En Maura

Santander.—Arribà en automòvil el senyor Maura. Feu varies visites.

Fou al Sardinero y tornà al poble de Riaño.

Lo que diu en Canalejas

Madrid, 16, 2 tarda.

Aquest matí hi ha hagut en el domicili del senyor Canalejas una reunió a la que bé podría considerarse com Consell de ministres.

Han acudit a visitarlo coincidint en l'hora els ministres de Governació, Instrucció y Gracia y Justicia; es dir, tots els qui's troben a Madrid.

A la reunió hi ha assistit també'l quefe del Estat Major Central del exèrcit, general Gonzàlez Parrado, y el subsecretari del ministeri d'Estat.

El senyor Canalejas al rebre després als periodistes y ab tot y alguna insinuació d'aquests, no ha cregut oportú fer la menor referencia de la reunió a que aludim.

Com ja ahir va dir el senyor Canalejas que en els assumptes internacionals estava disposat a observar una reserva absoluta y com assistien en aquexa reunió el general Gonzàlez Parrado y el subsecretari d'Estat, s'ha suposat que s'ha tractat en ella quelcom de caràcter internacional que exigeix un moviment de tropes.

Les noticies d'Africa son tranquilisadores; ha d'ésser, donchs, la frontera portuguesa'l lloch cap hont hagin convergit les mirades dels congregats aquest matí en el domicili del senyor Canalejas.

Aquest ha defugit discretament preguntes relatives a n'aquesta reunió y ha manifestat que'l Consell de ministres que ha de presidir el Rey se celebrarà el dilluns vinent, però no sab si serà a Madrid o a San Sebastiàn; depèn, com es natural, de lo que determini el monarca.

El senyor Canalejas conferenciaría ab el ministre de la Governació pera conèixer la resolució de don Alfons en aquest extrem.

De la reunió que ahir celebrà ab els comissionats de Cadiz ha dit el senyor Canalejas que en ella's convingueren els quatre dies que han de constituir les festes commemoratives del centenari y seràn: un día parlamentari, altre americà, altre militar y marítim y altre social.

Ara sols queda arreglar la qüestió de diner, pera lo qual els comissionats gaditans continuaràn celebrant reunions ab el subsecretari de la Presidencia.

Exceptuant la noticia de l'arribada del Rey a Pamplona, el quefe del Govern no'n tenía altra de provincies ni del extranger que poder comunicar a la premsa.

El senyor Canalejas ha esmorzat avuy en un restaurant en companyía de varis amichs.

De Foment

Al ministeri de Foment s'han rebut, tornats ja informats pel Consell d'Estat, varis expedients de subasta de reparació de carreteres de l'Estat y la subasta d'un troç del ferrocarril de Lleida a Saint Girons.

Municipi

El festival del Saturn Parch, a benefici del Assil del Parch, va produir, líquit, 1,026'45 pessetes.

S'anuncia un concurs pera proveir quatre empleus de llevadora supernumeraries de beneficencia.

Cumplint ordres de l'alcaldía, una brigada ha tirat a terra una paret que obstruía el torrent del Marineret, tocant a la Travessera de Gracia.

Ha dirigit l'operació l'arquitecte senyor Plantada.

S'han rebut al Ajuntament una instancia de l'Academia d'Higiene, recomanant la projectada exposició internacional d'importació y exportació; una del Centre Popular Catalanista de Sant Andreu, acompanyant un programa de concurs de projectes pera la «Casa del Obrer»; una dels vehins del carrer de Sant Esteve (S. G.), demanant la plantació d'arbres, y una de la Central de Electricitat, demanant constituir un dipòsit pera respondre de la conservació de paviments en les canalisacions que fassin.

Ha sigut aprovat el projecte d'aixamplament y rectificació del camí antich de Sarrià, entre'ls carrers de Sant Gervasi y del Arrabal.

El dissapte, al local de l'Associació d'Obrers del Ajuntament, donà una conferencia el regidor senyor Ripoll, qui disertà sobre «Millorament del proletariat pel seu propi esforç».

Digué que l'obrer s'ha d'apartar de sectarismes pera millorar la seva situació y esperarho tot de son propi esforç, organitzant cooperatives de consum y de producció, y creant caixes de pensions pera la vellesa y invalidesa. Presentà varis exemples.

Per lo que afecta als obrers del Ajuntament, manifestà que tenien dret a exigir del mateix la creació d'una caixa per casos de malatía, vellesa y invalidesa, però mitjansant que ells contribueixin ab una mòdica quota, lo que els donarà dret d'intervenir en la administració, exposant la forma en que l'Ajuntament podría atendre al seu sosteniment sense gravar el presupost.

Acabà recomanant a tots els obrers municipals a que s'associin ab ampli esperit de companyerisme y altruisme, y si això's realitza, l'Ajuntament no podrà negarse a implantar dita millora; del contrari, no passarà de ser un de tants problemes que l'Ajuntament deixi sense resoldre.

El nombrós públich que assistí a la conferencia, sortí molt complascut de la tasca del conferenciant.

Tenen anunciades altres conferencies els senyors Martorell y Juncal.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telegrama de les 3'36.

4 per 100 Interior comptat	84'70
4 per 100 » fi mes	84'70
Amortisable 5 per 100	101'70
Banch d'Espanya	450'
Arrendataria de tabachs	294'
Franchs	105'80
Lliures	26'71
Banch Espanyol Rio Plata	477'

Darrera hora

Telegrama de les 4'14.

4 per 100 Interior fi mes	84'70

Borsa de Paris

Telegrama de les 1'20

Accions Ferro-carril Nort d'Espanya	466'
Accions Ferro-carril d'Alacant	448'
Accions Ferro-carrils Andalusos	301'

Cambis de la tarda

De dos quarts de cinch a les cinch

	Operacions	Queda
4 % Interior fi mes		84'62 d
Ferrocarrils Andalusos fi mes		63'50 p

Cambis facilitats pel Banch de Préstams y Descomptes

Borsa de Nova York

Cotisació de Londres:

Accions Ferro-carril Atchison	110'62
» » Baltimore	111'50
» » Chesapeake	82'
» » Union Pacific	170'12
» » Misouri Kanssas	27'25
Trust del Acer	70'82

Borsa de Londres

Londres, 16.

Consolidat anglès 2 ½ per 10	75'18
Uruguay 3 ½ per 100	76'
Renda japonesa 4 per 100	89'62
Renda russa 5 per 100	105'
Venesuela 3 per 100	58'75
Colombia 3 per 100	50'25
Sant Salvador 5 per 100	98'75
Nicaragua	86'75

Les sessions d'avuy

Aquest matí el Borsí tanca: Interior 84'65 d., Norts 98'90 d., y Alacants 94'90 operacions.

De la tanca d'ahir a les cinch an aquesta no's varía d'Interior ni Norts y se pert 0'05 d'Alacants.

= Al reunirse a Madrid aquest mitgdía els corredors al Banch no fan cap operació.

De Borsa, després, se'ns envía: Plates 478 y Interior 84'70, comptat y fi.

Aquí obre l'Interior a 84'65, cau a 62, puja a 66 y tanca a 84'65 diner.

París envía: Exterior 94, 93'75 y 93'90. Norts 466, 465, 466 y 465, Alacants 448, 447, 448 y 447, Andalusos 301, 300 y 301 y Plates 450.

Aquí s'obre de Norts a 98'95, se cau a 80, se millora a 90, se cau a 98'75 y s'hi tanca ab diner.

De Alacants s'obre a 94'90, se fà 85, de nou 90 y se tanca a 98'80 diner, havent-shi fet les darreres operacions.

Obren y tanquen a 63'50 els Andalusos.

Les Orenses obren a 26'85, cauen a 60, pujen a 80 y tanquen a 26'75.

Se cotisen de tanca: Plates a 95'50. Municipis comptat, 96'12.

Reforma: 95'87 a 96.

De les demés obligacions s'opera: Prioritat Nort 83'25. Nort Oscar 96'50, Frances 56'50, Alacants C 95'25 a 95'06, no adherides 61'25. General de Tranvies 97'25 y Foment d'Obres y Construccions 98'50.

Accions, comptat, Preferents Peninsular Telèfons 50'37, Foment d'Obres y Construccions 120 y La Industria Hispano Alemanya 119'75.

Franchs 6'05. Resten a 5'90. Lliures 26'73. Resten al mateix cambi.

Madrid continúa enviant: Plates 477 ab 50. Interior 84'67.

= A les cinch el Borsí tanca: Interior 84'62 d., y Andalusos 63'50 paper. De Norts hi hà diner a 98'70 y paper a 98'75. Diner d'Alacants a 94'75 y a 94'80 paper.

De la tanca del matí an aquesta's pert 0'02 d'Interior, uns 0'17 de Norts y uns 0'12 d'Alacants.

Coneixem de Madrid: Franchs 5'80, Lliures 26'71, Plates 478 y darrer de Renda 84'67.

París tanca: Exterior 93'90, Norts 465, Alacants 447, Andalusos 301 y Plates 450.

Es d'Exterior 0'10 més que dissapte, 1 franch més d'Alacants, 4 d'Andalusos y sense cap variació de Norts ni Plates.

La paritat ab franchs a 5'80 demostra que estem uns 0'33 sobre cambi de Norts, uns 0'20 de Alacants y 0'19 sota de Andalusos. Les Plates que a Borsa tancaven a 95'50 surten a 95'22.

Tanquen les Rendes a París: 0'17 menys la Francesa, 92'15; 0'05 més la Russa del 906, 105'10; 0'25 més la del 909, 102'45; igual que dissapte la Turca, 90'20; 0'22 menys la Servia, 87'20, y 0'05 més la del Brasil, 85'70.

Apart de Gold-fields que tanquen a 95, sense variació, milloren les mines: 24 franchs Rio Tinto, 1.970, y 1 de Beërs y Rand-mines, 495 y 162, respectivament.

Nacional Mexicà 2 franchs més, 163.

Rebley

D. Joseph Campins y Carbonell

ha mort a l'edat de 64 anys

(A. C. S.)

La seva desconsolada familia, al comunicar tan irreparable pèrdua als amichs y coneguts, preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir a la casa mortuoria, Pere IV, 142, demà, dimecres, a les cinch de la tarda, pera acompanyar el cadavre a l'iglesia parroquial y d'allí al Cementiri de l'Est.

El Rvnt. Dr.

D. Pau Ferrer y Fages, Pbre.

Rector de Sant Pau del Camp de Barcelona

HA MORT

havent rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

El Molt Iltre. Cabilde de Rectors, Rvnts. Vicaris, Rvnda. Comunitat, Iltre. Junta d'Obra de la parroquia y els seus afligits germans don Joseph y donya Josepha, germans polítichs, oncles, nebots, cosins y demés familia, al comunicar als seus amichs y coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir al ofici de cos present y al enterro que's celebrarà demà, dia 17, a les nou del matí y acompanyar després el cadavre a l'estació del ferrocarril de França pera sa conducció a la vila de Piera, ahont rebrà cristiana sepultura.

No's convida particularment

ULTIMA HORA

EDICIO DEL VESPRE: 2.ON TIRATGE

Un vehí de la Sagrera comprà algunes dotzenes d'espardenyes a un magatzem del carrer dels Carders pera revendreles.

Al anarsen a darrera hora de la nit cap a casa seva, començà a fer estacions a les tabernes, s'equivocà de camí, anant a parar al Poble Nou, y al ser al cementiri vell, no pogué més; se deixà anar a terra y començà a roncar, al costat del farsell de les espardenyes.

Va tenir sort de que'l primer de passar per allí fos un sereno, qui cridà a uns municipals, y entre tots portaren al curda al quarteret a dormir la mona, y posaren en lloch segur el fato que estigué a risch de caure en mans de algun tranzeunt poch escrupulós.

A les quatre d'aquesta tarda, el carro número 2,193, que passava pel carrer del Tibidabo, ha atropellat al propi carreter, Joan Mingué, de 50 anys, y l'ha deixat mort al acte.

Denuncia de gravetat.

Aquesta tarda, un vehí del carrer den Robador, 49, segón, s'ha presentat a un urbà de servey a la Rambla dels Caputxins y li ha dit que la seva mare havía venut una nena de dos mesos, filla seva,—y germana, per lo tant, del denunciant,—a una parenta seva, y que aquesta parenta havía envenenat a la criatura.

Afegí'l denunciant que'l seu parastre estava complicat en el delicte.

L'urbà ha donat compte de la denuncia a tres agents de vigilancia, y han anat al domicili dels acusats, Robador, 27, principal, detenint al matrimoni y posantlo a disposició del jutjat, juntament ab el denunciador.

El cònsul francès M. d'Anglade ha invitat a l'alcalde a la distribució de premis als alumnes de les escoles franceses.

Al acte han ofert assistir-hi el rector de la Universitat de Toulouse y l'inspector d'ensenyança de Perpinyà.

La comissió municipal de Hisenda ha encarregat als senyors Lluch, Condomines y Martorell, que dictaminin sobre la instancia dels vehins del carrer den Sepúlveda sobre limitació dels llochs dels Encants, y al mateix temps, sobre la trasllació dels Encants a lloch més distant.

El Centre Excursionista de Catalunya anuncía al públich que desde'l diumenge passat, torna a ser obert el xalet refugi de Ull de Ter, com els estius passats; advertint que s'han fet notables millores en l'edifici, en el mobiliari y fins en el servey de personal, a fí de satisfer ab una bona estada als que'l visitin.

(PER TELEFON)

El Rey a Pamplona

Madrid 16, 4'15 tarda.

Segons noticies oficials, el Rey ha arribat aquest matí a Pamplona, en automòvil, obtenint una grandiosa rebuda.

Desde l'auto y després de les salutacions y presentacions de les autoritats, s'ha traslladat a un «landau», dirigintse a la Catedral, hont s'ha celebrat un solemne «Te-Deum».

El Rey ha sigut victorejat als carrers del trànzit.

Termenada la cerimonia y al organisarse la comitiva, l'ajudant del capità general ha caigut del cavall que montava.

El Rey ha saltat del cotxe y l'ha recullit en el moment en que'l cavall l'anava a arrossegar.

L'acte del Rey ha sigut acullit ab una salva d'aplaudiments.

La recaudació

Madrid 16, 5'15 tarda.

La recaudació a provincies durant la primera quinzena de juliol ha sigut de 20.514,543 ptes., presentant una baixa de 1.011,539 ptes. ab relació a igual període del any anterior.

Baixa

Una comissió de venedors d'olis minerals y similars ha visitat al subsecretari d'Hisenda pera anunciar que's donaràn de baixa en la contribució si prospera l'acort del Ajuntament de consentir la venda de dits articles en els establiments d'ultramarins.

La diada

Ab una solemne missa y un lunch pera els invitats, han celebrat la festa de la seva Patrona les forces de Marina destacades en aquesta Cort.

Trencadissa

Bilbao.—Aquest matí han sigut colocades en un vagó de la línia ferria de Portugalete nombroses llunes de mirall, valorades en 60.000 ptes.

Aquest carregament tenía de ser trasbordat a la línia de La Robla.

Degut a la mala colocació dels cristalls han caigut a terra, esmicolantse.

Del Marroch

(PER TELEFON)

Una reclamació

Madrid 16, 4'15 tarda.

Ceuta.—Se diu que'l súbdit alemany Mannesmann ha presentat una reclamació devant del ministre del seu país a Tanger perque varis kabilenys de Gomara, prop d'Alhucemas, entraren en ses propietats mineres, destruint les vivendes y assessinant a dos criats moros que estaven al seu servey.

De Portugal

Reconeixement

Madrid, 16, 4'15 tarda.

Coruña.—A presencia de les autoritats de Marina y de la Duana s'han obert avuy les escotilles del vapor alemany «Velloma» denunciat pels socialistes d'Ambères com transportador d'armes.

Fins ara sols s'han trobat barrils de ciment.

Demà continuarà el reconeixement.

¿Derrota den Paiva?

Orense.—Circula ab gran insistencia el rumor de que ahir a Sierra Larronda els republicans bateren a la columna den Paiva Conceiro, derrotantla y dispersantla.

Se relaciona aquest rumor ab la noticia oficial de que'l tinent de la guardia civil del lloch de Baldar, aussiliat pels carrabiners, ha recullit en els pobles de San Millàn y La Gironda 170 carregadors d'ametralladores, gran quantitat de cartutxeres ab milers de cartutxos, un cavall y dos matxos abandonats.

El tinent transmet la impresió de que el moviment pot considerarse definitivament fracassat.

Estàn citades a declarar nombroses persones de diversos colors polítichs.

Tranquilitat. - En Paiva. Presentació.

Madrid, 16, 5'15 tarda.

Orense.—Ha tornat de la frontera el coronel de la guardia civil, manifestant que en aquells indrets regna completa tranquilitat.

En Paiva Conceiro segueix a Sontalino, ab 300 homes.

Se creu que espera ocasió de internarse a Espanya pera marxar al extranger.

A Torqueiros s'han presentat 35 reyalistes.

La guardia civil y carrabiners s'han incautat de nombrosos fusells, revòlvers y pistoles, alguns carregadors de ametralladores, cartutxos, un cavall y dos matxos.

A l'extranger

(DE L'AGENCIA HAVAS)

DE L'ARGENTINA

El president

París, 16, 10'40 matí.

Buenos Aires.—El senyor Saens Peña ha tornat de Tucuman, encarregantse novament de la presidencia de la República.

DE RUSSIA

Aviador mort. Condempna.

París, 16, 11'35 matí.

Sebastopol.—El tinent aviador Zakousky ha sofert una caiguda, morint al acte.

—Han sigut condemnats a mort deu marins que s'amotinaren a bordo del acorassat «Joan Staturt».

DE FRANÇA

Decret d'indult

París 16, 1'16 tarda.

M. Fallieres ha firmat un Decret indultant del reste de la pena a set condemnats per delictes polítichs o de prempsa, entre ells l'antimilitarista Gustau Hervé y l'agitador, Brontchoux.

Moviment de trens a Catalunya. - Juliol de 1912

Línia de Barcelona, Reus y Madrid

ASCENDENTS

	Exprés 1.ª y 3.ª	Correu	Omns.	Mixte.	Exprés Luxe
Barcelona	8'17	9'36	12'50	15'46	19'46
Passeig de Gracia	8'28	9'42	13'03	15'59	19'57
Vilanova	→	11'05	14'30	17'47	—
Sant Vicens	9'45	11'40	15'05	18'27	21'10
Roda	—	11'56	15'25	18'51	—
Reus	10'43	13'26	16'28	20'25	22'09
Mora	11'58	15'09	—	23'39	23'23
Saragossa	16'00	21'05	—	7'30	3'25
Madrid	23'36	7'45	—	21'20	11'00

DESCENDENTS

	Correu	Mixte.	Exprés 1.ª y 3.ª	Exprés Luxe	Correu
Madrid	—	7'00	8'50	18'00	19'45
Saragossa	—	21'37	16'09	1'43	6'45
Mora	—	6'03	20'07	5'42	12'25
Reus	4'37	8'37	21'22	6'56	14'19
Roda	5'44	10'05	—	—	15'19
Sant Vicens	6'07	10'45	22'17	7'46	15'38
Vilanova	p. Vilf.ª	11'29	—	—	16'13
Passeig de Gracia	9'21	13'20	23'25	8'59	17'31
Barcelona	9'34	13'35	23'36	9'10	17'44

A més, surt de Barcelona un tren, mixte, a les 5'08 que, passant per Vilafranca, arriba a Reus, a les 9'20, y de Reus surt un tren lleuger, a les 17'34, que, passant per Vilafranca, arriba a Barcelona a les 22'00.

Línia de Granollers a Girona y França

ASCENDENTS

	Omn.	Lleu.	Exp. Luxe	Mixt.	Correu.	Lleu.	Exp. 1ª y 3ª
Barcelona	5'00	7'21	9'40	12'13	13'30	17'15	18'46
Clot	5'10	7'31	—	12'21	13'40	17'24	—
Granollers	6'11	8'32	—	13'33	14'45	18'21	—
Empalme	7'42	9'46	11'12	15'10	16'17	19'40	20'23
Girona	8'45	10'37	11'48	16'13	17'44	20'29	20'57
Flassà	9'17	—	12'08	16'47	18'19	—	21'16
Figueres	10'13	—	12'40	17'47	19'25	—	21'48
Port-Bou	11'05	—	13'12	18'40	20'20	—	22'19

DESCENDENTS

	Exp. 1ª y 3ª	Correu.	Lleu.	Omn.	Exp. Luxe	Lleu.	Mixt.
Port-Bou	4'10	4'15	—	12'22	15'41	—	14'33
Figueres	4'44	5'10	—	13'22	16'14	—	15'34
Flassà	5'16	6'03	—	14'20	16'48	—	16'56
Girona	5'41	6'40	5'50	15'00	17'15	11'12	17'40
Empalme	6'14	7'38	6'40	16'10	17'56	12'08	18'53
Granollers	7'13	9'22	8'01	17'48	—	13'31	20'34
Clot	—	10'20	8'48	18'45	—	14'17	21'29
Barcelona	7'53	10'30	8'57	18'55	19'26	14'26	21'39

Línia de Mollerusa a Balaguer

ASCENDENTS

			(1)
Mollerusa	7'45	15'00	20'30
Balaguer	9'14	16'17	21'30

DESCENDENTS

	(2)		
Balaguer	6'00	11'15	18'15
Mollerusa	7'00	12'32	19'44

(1) Dilluns, dimec[illegible] dres.
(2) Dimars, dijous [illegible]

Línia de Girona a Sant Feliu de Guixols

ASCENDENTS

Girona	7'05	9'10		15'25	17'30
Llagostera	8'08	10'08		16'28	18'25
Sant Feliu	9'00	11'00		17'20	19'15

DESCENDENTS

Sant Feliu	4'25	6'25	12'45	14'50
Llagostera	5'22	7'26	13'42	15'51
Girona	6'16	8'20	14'35	16'45

Línia de Mollet a Caldes de Montbuy

ASCENDENTS

Mollet	6'45	10'16	14'42	17'54	20'30
Caldes	7'17	10'48	15'14	18'26	21'02

DESCENDENTS

Caldes	5'57	7'58	13'17	17'07	19'12
Mollet	6'29	8'51	13'54	17'39	19'44

Línia de Barcelona a Lleyda y Saragossa

ASCENDENTS

	Mixt.	Ràpit (1)	Corr.	Mixt.	Exp.	Tran	Tran	Tran
Barcelona	7'15	17'04	18'40	14'16	8'22	9'48	17'33	6'25
Sabadell	8'00	17'42	19'29	15'09	9'01	10'39	18'20	7'15
Terrassa	8'32	18'02	19'51	15'31	9'23	11'00	18'41	7'35
Monistrol	9'12	18'31	20'28	16'11	9'53	11'36	19'13	8'13
Manresa	9'36	18'52	20'49	16'37	10'16	12'01	19'35	8'38
Mollerusa	13'07	21'38	23'57	20'15	—	—	—	—
Lleyda	14'08	21'53	0'28	20'51	—	—	—	—
Saragossa	20'20	2'36	5'55	—	—	—	—	—

(1) Dimars, dijous y dissaptes.

A més surten de Barcelona, altres sis trens-tranvies a les 6'34 (que arriba a Manresa a les 7'05)—11'46—13'16—16'16—19'26 y 20'56, y arriben a Terrassa respectivament a les 5'50—12'47—14'17—17'17—20'30 y 21'57.

DESCENDENTS

	Mixt.	Corr.	Ràpit (1)	Mixt.	Tran	Exp.	Tran	Tran
Saragossa	7'10	20'33	23'37	—	—	—	—	—
Lleyda	13'14	1'36	3'56	6'45	—	—	—	—
Mollerusa	14'25	2'29	—	7'23	—	—	—	—
Manresa	17'59	5'18	7'03	11'03	13'26	16'06	19'48	8'46
Monistrol	18'32	5'48	7'31	11'35	13'53	16'30	20'27	9'13
Terrassa	19'18	6'30	8'09	12'19	14'36	17'07	21'11	9'58
Sabadell	19'39	6'49	8'22	12'38	14'53	17'20	21'33	10'14
Barcelona	20'37	7'37	8'57	13'28	15'43	18'01	22'28	11'04

A més, de Terrassa surten cinch trens-tranvies, a les 6'06—9'06—13'30—15'51 y 18'36, que arriben respectivament a Barcelona a les 7'03—10'00—14'27—16'48 y 19'33, y de Manresa ne surt un a les 6'33 que arriba a Barcelona a les 8'37.

Línia de Tarragona a Reus y Lleida

ASCENDENTS

	Correu	Mer. 2.ª y 3.ª	Mixte	Mer.
Tarragona	7'35	16'36	19'25	—
Reus	8'22	17'59	20'30	13'35
Picamoixons	9'14	19'00	21'48	15'19
Montblanch	9'35	19'41	22'19	16'12
Vimbodí	10'05	20'14	22'48	17'28
Lleyda	11'22	22'03	0'22	20'05

DESCENDENTS

	Mixte	Mer.	Mer.	Correu
Lleyda	5'30	8'29	11'56	15'00
Vimbodí	7'56	10'50	16'41	16'32
Montblanch	8'32	11'24	17'46	16'57
Picamoixons	9'10	11'53	19'09	17'26
Reus	9'57	14'08	20'50	18'08
Tarragona	10'30	14'43	21'34	18'35

A més surten dos trens-tranvia de Tarragona a les 9'00 y 12'29 que arriben a Reus, respectivament, a les 9'35 y 13'06, y de Reus ne surten altres dos a les 7'38 y 12'35 que arriben a Tarragona, respectivament, a les 8'11 y 13'07.

Línia de Barcelona a Tarragona y Valencia

ASCENDENTS

	Mixte	Exprés 1.ª y 3.ª	Lleug.	Correu
Barcelona	5'20	8'40	9'00	20'01
Passeig de Gracia	5'33	8'53	9'13	20'14
Vilanova	7'09	9'54	—	21'41
Sant Vicens	7'58	10'19	11'42	22'19
Tarragona	9'00	10'51	12'16	23'30
Tortosa	11'56	13'00	—	2'04
Castelló de la Plana	17'25	15'56	—	6'00
Valencia	20'20	17'40	—	8'30

DESCENDENTS

	Lleug.	Mixte	Exprés 1.ª y 3.ª	Correu
Valencia	—	7'20	9'08	19'50
Castelló de la Plana	—	10'18	10'55	22'24
Tortosa	—	15'45	14'11	1'58
Tarragona	14'51	19'36	16'25	5'10
Sant Vicens	15'35	20'28	16'58	6'00
Vilanova	—	21'08	17'17	6'38
Passeig de Gracia	17'59	22'38	18'11	8'08
Barcelona	18'10	22'50	18'22	8'20

A més, surt un tren lleuger de Tarragona, a les 7'34, arribant a Barcelona a les 11'23.

Línia de Manresa a Berga

ASCENDENTS

Manresa	5'25	8'50	10'25	12'55	17'09
Olvan (Berga)	8'54	12'10	13'30	16'18	20'30
Guardiola	10'15	13'35	14'45	17'36	21'47

DESCENDENTS

Guardiola	3'50	5'35	11'30	12'50	16'05
Olvan (Berga)	5'13	7'01	12'32	14'23	17'34
Manresa	8'23	10'47	15'51	17'39	20'55

Línia de Cremallera de Monistrol a Montserrat

ASCENDENTS

	(a)					
Barcelona	4'34	6'25	8'22	9'48	14'16	17'33
Monistrol	6'40	8'22	10'00	11'45	16'35	19'20
Montserrat	7'40	9'23	11'00	12'45	17'35	20'20

DESCENDENTS

	(a)					
Montserrat	5'22	8'07	10'22	15'07	17'12	19'02
Monistrol	6'20	9'02	11'20	16'05	18'10	20'00
Barcelona	8'37	11'04	13'28	18'01	20'30	22'28

(a) Aquest tren circularà solament els dies 7, 14, 21, 25 y 28 de juliol. — 4, 11, 15, 18 y 25 d'agost, y 1, 8, 15 y 22 de setembre.

Desde Reus

Nostre benvolgut amich y company, En Dionís Puig, donà al Centre de Lectura, d'aquesta ciutat, una conferencia, el tema de la qual es «Climatología de l'Espanya Oriental.»

Una nodrida y selecta concorrencia se cuidà d'omplir el teatre de dita societat, malgrat el que hi havía aquí l'infanta Isabel, y es que'l distingit metereòlech té ben conquerida la fama de que gaudeix.

No'm puch entretenir en fer ressaltar els bells pensaments ab que apareix l'explicació de còm se construiren les capes geològiques de l'Espanya oriental, ni molt menys la galanura de frase ab que rebaté alguns dels principis de física y química.

Però ahont arrencà més aplaudiments la seva oratoria, fàcil y vibrant, fou quan explicà que les plujes que cauen cap a Florencia y Palermo, han passat primer per la nostra estimada terra, Catalunya, y que convindría provar una batería pera provocar aquí les plujes artificials, al ensemps que evitar les pedregades.

Y acabà donant mercès al públich que l'escoltava.

Al eixir, la concorrencia feya grans alabances del conferenciant, tan per les relacions que feu, com perque sa paraula s'ajustava al gran y inteligent públich que hi havía assistit.

De la conferencia'n guardarem molt bon record.

***

Dissapte passat se verificà'l concurs de tir de colom, començantse pel tir de prova, que gairebé'l guanyaren la majoría dels tiradors.

La Copa de S. M. el Rey la guanyà el gran tirador vascongat, senyor Errasquein; la Copa del marquès de Marianao la guanyà'l barceloní senyor Oller; com també al premi de les senyoretes.

Diumenge passat tingué lloch la segona tirada, en la que's disputaven el Premi Reus, consistent en 1.000 pessetes. Dels 20 tiradors que se'l disputaven, sols arribaren a matar els sis coloms que's senyalaven els tiradors Burés, Clavé y Mestres, els qui, mitjantsant contracte se repartiren els diners.

De la Copa de la Reyal Associació de Caçadors, de Barcelona, ne fou guanyador en Mestres, de Barcelona.

Y el segon premi quedà repartit entre els senyors Girona y Salvadó, també de Barcelona.

Del premi dels senyors Beristain y companyía, el fou victoriós el senyor Mestres y no tan facilment, ja que tenía per competidor an en Burés, qui matà la friolera de 15 coloms, y l'altre, 16.

Després se feu una tirada a benefici de les senyoretes a qui'ls tiradors havíen regalat ombrel·les, vanos y objectes de seda, essent victoriós el senyor Girona, també de la ciutat comtal.

Ahir, dilluns, dia 15, se feu la darrera tirada. — O.

***

Ahir dilluns, a la tarda, hi hagué la tercera sessió del Tret de Coloms.

Després de dues puls entre tiradors se disputaren, entre 12 tiradors, la copa Marqués de Vilanova, com a campionat local, havent guanyat el primer premi don Antoni Estivill, president de la Diputació provincial de Tarragona; el segón, que era el premi del diputat Nougués, el guanyà el senyor Ferrer, y el tercer, medalla de plata, el senyor Tort.

Se jugà després el campionat provincial ab medalla d'or, ofrena de la societat «Tret de Colom» de Tarragona, y després 250 pessetes, premi del Centre d'aficionats a la cassera, guanyantlos abdós el senyor Mendo, de Tarragona, repartintse els 50 duros els senyors Vidal y Ferrer (aquest es de Reus).

El premi de les senyoretes, un brassalet d'or, el guanyà la senyoreta Casellas.—C.

Necrología

Ha mort, confortada ab els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica la jova y virtuosíssima senyora donya María Morera y Valls, esposa del ilustrat metge del Hospital del Sagrat Cor de Jesús y benvolgut amich nostre don Joseph María Güerri.

Era la finada un espill de totes les virtuts; el seu tracte afable y el seu cor bondadós li havíen guanyat les simpatíes de quantes persones havíen tingut ocasió de tractarla, y per això no es extrany que l'acte del enterrament del seu cadavre, que tingué lloch ahir al matí, fos una veritable manifestació de dol y un tribut d'afecte a la familia de la finada.

Ens associem de tot cor al dol que experimenten el seu espòs, mare, germans, cunyats y demés parents, ensemps que demanem als nostres lectors una oració per l'ànima de tan pietosa y exemplar dama. A. C. S.

A la tendra edat de vuit anys ha pujat al cel el xamós nen Fèlix Corominas y Bofill, deixant en l'aflicció que es de suposar al seu pare don Esteve, avia materna, germanes y demés parents, de tots els quals era l'encant y l'alegría y una grata esperança pera'l pervenir.

Servèixils de consol el pensar que ha volat a un mon millor, desde ahont, llure de penes y neguits, pregarà per ells, a fi de que un día puguin anar a ferli companyía, disfrutant junts de la gloria promesa per Deu als justos.

Teatres

CATALA

De Sant Llorens dels Cerdans, poble pirinench de prop de Ceret (Rosselló), escriuen a «La Croix des Pyrenées Orientales», de Perpinyà: «La companyía dramàtica catalana 'den Victori Benedicto, després d'haver representat a Ceret ab un gran èxit l'obra mestra del gran dramaturch català Angel Guimerà, que dú el títul de «Terra baixa», ha vingut a sorpéndrens y fernos fruir a la Sala del Orfeó. La simpàtica companyía ens ha «regalat» ab tres obres del seu selecte repertori, netament català, sobre tot ab el bellíssim drama «L'àngel de la guarda», d'una gran perfecció. Ens ha sorprès perque la major part de la concorrencia, ni tan sols sospitaven una tan gran bellesa en nostra armoniosa llengua catalana, tan impropiament calificada de «patuà» per alguns ignorants o mal intencionats.»

Espectacles

TEATRE TIVOLI. — Gran companyía italiana d'òpera còmica y opereta, de A. Granieri y A. Marchetti. — Avuy, dimars, nit, a un quart de deu, a petició de nombrós públich, la opereta en tres actes del mestre Edmond Eyssler

AMORE DI PRINCIPI

Butaca 2 ptes. — Entrada 0'52 ptes. — Demá, dimecres, benefici de la tiple còmica Fernanda Razzoli ab la opereta «Sogno d'un Waltzer». — Avis, estrena a Espanya de la grandiosa opereta en 3 actes, del mestre Ivan Caryll, «La Duchessa di Danzica (Madame Sans-Gene).—Se despatxa a comptaduría.

Palau de la Música Catalana

Avuy, a les deu de la nit

CONCERT DE GALA

per l'Orfeó Català

organisat per l'Associació Internacional d'Obres pera la protecció de les joves

En honor de S. A. R. la Infanta

D.ª Isabel de Borbó

Localitats a taquilla. — Preus: Sillons de pati y d'anfiteatre (ab entrada), 8 ptes. Segón pis: Setis numerats (ab entrada), 1 rengle, 5 ptes.; 11 a V rengle, 2'50 pessetes.

TEATRE NOVETATS

Companyía dramàtica italiana Grand Guignol

Director: A. SAINATI

Primera actriu: BELLA STARACE

Avuy, dimars, nit, a un quart de deu: La comedia en un acte «Un bacio per beneficenza». Estrena del quadre poemich, original de Santiago Rusiñol, «La vergine del mare». Estrena del drama en un acte «Il ciego». Estrena de la comedia en dos quadres «L'amore si diverte». — Demá, dimecres: «Il domatore», «Cinghialetto», «En la ballera», «Il contratto di Nozze».—Dijous: «Serata in onore di A. Sainati». — 4 estrenes, 4. — «Babbo Gournas», «Cravatta nera», «Ave-María» y «L'usuraio».—Se despatxa a Comptaduría.

Teatre Cómich Gran companyía dirigida per Ricart Güell y Julià Vivas, de la que'n formen part la gentil Pilar Martí, Angelina Villar y Pep Viñas. — Demá, dimecres, 17 de juliol. Gran funció a dos quarts de deu. Especial, 35 céntims. Primer: Ultimes de la grandiosa opereta en tres actes «La mujer moderna», d'èxit mondial. Segón: Exitas: «El cuento del dragón», delicada comedia lírica de trebal incomparable. Dijous, gran matinée. — El divendres, estrena «Los pocos años». — S'ensaja activament «La generala», de Perrin, Palacios y Vives, joya musical del nostre teatre lírich. — Se despatxa a comptaduría.

Saturno Park

Exit de la SETMANA ANDALUSA

Entrada de passeig, 10 céntims

TURÓ PARK

Noves atraccions. — Tarda y nit concert per la banda de Cassadors de Barcelona. — Totes les nits gran Cinematògraf al aire lliure. — Entrada, 25 céntims.

Sala Mercè

4 - Rambla d'Estudis - 4

BARCELONINS: Si voléu passar una estona divertida, visitéu les

Grutes fantástiques

EL PALAU DE LA RIALLA

GRAN CINEMATÓGRAF

Tots els dies grans estrenes

«La poma de la concordia», «La sabateta reveladora», «Una perla oculta», «Travesures de Lea» y altres.

Ultim día de **Balls andalusos** de la marca barcelonina Hispá Films; de la pelicola que tant èxit ha obtingut a Barcelona: «El genio desvalido», acompanyada ab fragments de música del immortal Beethoven.

Gran éxit de la cinta «La Infanta D.ª Isabel a Barcelona».

Aplech Musical a Montserrat

Dies 24, 25 y 26 juliol 1912

Gran missa cantada per tot l'ORFEÓ CATALÁ. Grandiosa iluminació del bosch. Dos magnífichs concerts nocturns per l'ORFEÓ CATALÁ y els CHORS DEN CLAVÉ. Banda militar del Regiment de Vergara. — Sardanes, traques, tronades, montgolfiers, etc., etc. — Detalls per cartells.

Oficina Central, Rambla Flors, 18, primer pis.

Gran Saló Doré

Avuy, hermós programa de películes y

4 Colossals Atraccions, 4

EL MAÑO

rey de la «jota».

PEP MARQUÉS

rey dels caricatos.

1, 2, 3, 4, 5 RAMASHOW, 1, 2, 3, 4, 5

cants y balls russos, el millor número de la època.

LA TORRERICA

eminent cantanta d'aires regionals.

1, 2, 3, 4, 5 RAMASHOW, 1, 2, 3, 4, 5

MARQUÉS — TORRERICA — MAÑO

Saló Catalunya

Continúa l'èxit de la colossal pelicola

UN GENIO DESVALIDO

ab la que's distingeix tant magistralment el quintet interpretant varis fragments musicals del immortal Beethhoven, qual assumpte fou del agrado de S. A. R. la Infanta D.ª Isabel al honrar anit ab sa presencia aquest Saló. — Avuy, la cinta de gran actualitat

Llegada de S. A. R. la Infanta D.ª Isabel a Barcelona

Desfilada y acompanyament de les autoritats y invitats.—Exit d'«Un drama en la Masía» y altres

DIORAMA

Avuy, dimars, dúes grans estrenes:

Una joven fiel a su cargo

Corazón de madre

Exit colossal de la pelicola exclussiva, de 1045 mt.

MAGDALENA

y la

Llegada de la Infanta Isabel

LA RABASSADA

HOTEL-RESTAURANT

OBERT TOTA LA NIT

Gabinets particulars. — Cuina de primera. Servey a la carta. Cuberts desde cinch ptes. fins a les 10 de la nit. — Telèfon núm. 7643.

CONCERTS

en el Saló-Menjador del Restaurant de una a tres tarda y de set a nou nit per una orquesta de professors dirigits pel Mtre. Pérez Cabrero.

Atraccions americanes

TOTA LA NIT

Scenic Railway, Water-Chute, Bowling Alleys, Cake-Walk, Casa Encantada, Palau de Cristall, Palau de la Rialla, Passeigs, &.

Tranvía directe desde la Plaça de Catalunya a La Rabassada

Adobs Espinás

Rambla Centre, 37. — Fábrica a Sant

Negociém Valors y Cupons

Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 26

Fenol Comeleran

Es el millor desinfectant, anti-epidémich, anti-hemorràgich, cauterisador y insecticida. El preservatiu més eficás del

Cólera, Febre groga, Tifus y Verola

Cura desseguida les cremades, ferides, perellons, varisses, sarna, brians, picades, mossegades, mal de caixal, etc. Vegi els llibret que acompanya a cada ampolla. Se ven en totes les farmacies y droguerles. Dipòsit Central: J. URIACH Y COMP.ª Moncada, 10.

Vendes

MOBLES DE A. DIRAT

Exposició permanent.

DORMITORIS - SALONS MENJADORS, DESPATXOS, &

Especialitat en els d'estil anglès

Mendizábal, 28 y 30, y St. Pau, 50, 52, 54

A PLASSOS MOBLES SILLERIES LAMPARES, etc. — Sant Pau, núm. 54.

Torra barata no té cap gravámen, té totes les comoditats, costat Avinguda Tibidabo. Se ven, Cabanas, 31 fundició

Torra pera vendre al peu tranvía, carrer Ntra. Sra. del Coll, 49; de 10 a 12 y de 2 a 4.

Préstams

2.000 duros prestará un particular en hipoteca, a interès barato y sense comissió. Polayo, 22, entressol, 1.ª De 10 a 12 y de 4 a 6.

Lloguers

Sitges casa amoblada en el millor carrer que dona al mar, preu módich. Rahó: Parelladas, núm. 5.

PIANOS y armoniums de lloguer, desde 8 ptes. al mes, C. Bieger, Bruch, 78. Ex-afinador y reparador dela casa Erard de Paris

Anuncis

Ulleres y Lentes

de cristall de roca, a 5 ptes.; montures d'or a 18 y 20 ptes.; binocles de nacre model de fantasía, pera teatre, a 20 ptes.; barómetres, a 10 ptes.

Grans rebaixes de preus

Antiga Casa Corrons, Ll. Pons, successor.

6 - REGOMIR - 6

Gelatina de Carn de Gallina

Aliment poderosíssim pera les persones delicades. Pot de cristall, 2 ptes.

E. Martignole, Escudellers, 10

GRANS **FLORONCOS**

USANT EL

UNGÜENT FREIXINET

(O DEL MIRACLE)

s'obté la curació, prompta, radical y completa, de totes les malalties de la pell y teixits subcutanis, especialment en aquelles en que l'obgecte primordial es l'extracció de pus o materia: una vegada obtinguda la curació, ja no's reprodueix més el gra, pústula, tumor, etc., per'l qual s'havía emplegat.

Resultats positius s'obtenen usant aquest miraculós preparat, en tota classe de grans, floronco, carbuncle, pàstula maligna, paròtides, tumors de tota mena, panadís, abcessos, escròfules, tumors de totes especies, llupies, ferides incises, llagues, perellons llagats, morenes, brians, ulls de poll, picades d'animals, cops y cremades, reumatisme, ferides, de qualsevol classe que aquestes siguin, etc., etc.

80 anys d'èxit • Pot 1'50 Ptes.

Preparat en la Farmacia de la Viuda de Freixinet, Arenzana de Abajo (Logroño). — Dipòsit a Barcelona: Farmacia Freixinet, Font de Sant Miquel, 2. — Segalà, Rambla de les Flors, 4. — A Madrid, Fills de Freixinet, San Vicente, 24. A Figueras, farmacia Secret. — A Cardona, Farmacia Sala. — A Granollers, Farmacia Trullas.

Ab l'aument de 0'50 Ptes. se remet a qualsevol punt d'Espanya, per correu certificat.

LLAGUES **TUMORS**

POMPES FUNEBRES

LA NEOTAFIA

(Societat Anònima)

42 sucursals ab telèfon. - Capital: 1.000,000 de pessetes

Unica empresa a Espanya que posseeix fabricació de tots els articles y adornos que s'utilisen en son ram.

Central: Rambla Catalunya, 29

Oficines, fábrica, tallers, cotxeres y desinfecció:

24, Carrer del Campo Sagrado, 24

ENTERROS DESDE 25 PESSETES

LES HERNIES (trencadures)

Y EL BRAGUER MEDICAL VIVES

Està comprovat per l'experiencia, que les moltes complicacions y perills d'extrangulació que esta propens el trencat, es més degut a l'ús que fa de braguers defectuosos y impropis de sa dolencia, que a altres causes, perque, per regla general, no li subjecten degudament la hernia, sucecint a xò als més trenquats al menos treballs que adquirir braguers de ressort flexible, que serveixen més pera empitjorar son estat que beneficiarlo, fins a l'extrem de posar en perill la seva existencia sense que ells mateixos se'n donin compte. Tots aquests defectes se corregeixen rapidament ab l'aplicació del BRAGUER MEDICAL de l'especialista senyor VIVES, que redueix y subjecta ab suavitat l'hernia en sa cavitat normal, calmant instantaniament tot dolor y obtenintse al mateix temps la curació de la mateixa. — Despaix: De 9 a 12 y de 4 a 7. Rambla del Centre, 12, pral. (prop del Liceu), Barcelona.

CATARRO dels NOYS

L'ANTI-CATARRAL BORBONET, es el veritable específich acreditat pera curar en pochs dies la COQUELUCHE y BRONQUITIS y tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmacia del autor: Cardera, núm. 14. — Doctor Andreu. — J. Vilardot y Rambla de les Flors, número 4.

Fàbrica de Flors, Corones y Plantes

y tot lo que's necessita pera forles

Antiga Casa.—T. COSTAS.—Palla, 13 y 15 pral.

¡FORA PEL MOIXI!

ELS POLVOS COSMETICHS DE FRANCH treuen en pochs minuts el pel de qualsevol part del cos, matan ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyores que tinguin pel moixi (vello) a la cara y brassos, perque ab ell poden destruirlo.

Un pot 2'50 pessetes. S'envía certificat per correu si per endavant se reben 2'50 pessetes en llibrança en Giro mútuo o en sellos de correu.

Farmacia Borrell

Comte del Assalt (carrer Nou), núm. 52. BARCELONA

L'ÚLTIM AVENS DE LA CIENCIA MÉDICA

La Renovación del Estómago

ó Solución Estomacal Sánchez

Un dever humanitari'ns obliga a recordar de nou als que sufreixen, la existencia y eficacia absoluta d'aquet remey vegetal y inofensiu descobert pel **Dr. Sánchez** de Alhabia (Almería), puig sense ser per l'ús ni l'abús nociu al organisme, la millora que ocasiona en totes les malalties del ventrell se reconeix infaliblement al segón día del tractament.

Nostra **Solució Estomacal Sanchez** s'usa ab éxit brillant en els *dolors d'estómach, dispepsias, vómits, coragre, gastralgias, diarreas* (quan provenen de mala digestió) *digestions difícils, ardors y inapetencia*. En tots els casos l'alivi és radical, y seguit a la **renovació complerta** que produeix al ventrell dels malalts, senten la majoría de les vegades y a las primeras presas lleugers mareigs que, si bé al principi molestan un poch al pacient, son senyals precursoras d'una absoluta y rápida curació.

Ademés son tantas las ventatjas conseguidas ab tan modest preparat, acceptat ja ab entusiasme pels més eminents metges, y son tan increíbles els resultats obtinguts per molts malalts reputats incurables que casi miraculosament se salvaren de sos sofriments, que confiats en la propaganda personal de cada un ens abstindrém d'anunciar nostre producte, entregant en cambi com justa compensació **gratis** (ab recepta de metge) als **malalts pobres** quants frascos necessitin.—**Preu d'un frasco 3 pessetas.**

De venda a les principals farmacies y centres d'especialitats farmacéutiques

Gràtis: Farmacia Carbó, Plassa Urquinaona, y A. Serra, Pelayo, 9

Espluga de Francolí

AIGÜES FERRUGINOSES

HOTEL DEL CENTRO

Habitacions amoblades y cuines pera families. — Pensions desde 6 y 8 pessetes diaries. Garatge. Recader diari. Cotxes a la estació. — Informes: Segalà, Rambla de les Flors, 4.

Diner

SENSE INTERES ADELANTAT, se deixa sobre robes, joyes, mobles, géneros y altres objectes. Casa autorisada pel Govern y garantida ab el dipòsit corresponent.—Hi ha despatx particular. Mercaders, 10, pral., próxim Plaça Angel

Línia del Litoral

ASCENDENTS

	Mixte	Correu	Omn.	Omn.
Barcelona	4'15	13'10	16'00	18'00
Badalona	4'35	13'29	16'16	—
Mongat	4'41	13'35	16'21	—
Masnou	4'48	13'42	16'27	—
Mataró	5'24	14'15	16'56	18'39
Arenys	5'54	14'40	17'20	19'02
Blanes	6'52	15'32	18'10	19'48
Empalme	7'18	15'58	18'34	20'13

DESCENDENTS

	Omn.	Correu	Omn.	Mixte 2.ª y 3.ª
Empalme	6'17	8'10	16'48	19'38
Blanes	6'45	8'43	17'21	20'11
Arenys	7'30	9'34	18'10	21'01
Mataró	7'54	10'—	18'37	21'30
Masnou	—	10'29	19'06	21'59
Mongat	—	10'36	19'13	22'06
Badalona	—	10'42	19'20	22'14
Barcelona	8'30	11'—	19'38	22'32

A més dels trens indicats, ne surten d'altres de Barcelona Pera Blanes, a les 8'30—12'05 y 19'00.
» Arenys, » 8'30—10'00—12'05—19'00 y 20.
» Mataró. » 5'45—7'00—8'00—8'30—9'01—10'00—12'05—12'45—15'00—17'30—19'00—20'00 y 21'00.
» Masnou, » 5'45—7'00—8'00—9'01—10'00—11'20—12'05—12'45—15'—17'—17'30— 18'40 — 19' — 19'30 — 20 y 21'00.
» Mongat » 5'45—6'30—7'00 — 7'30— 8'00— 9'01—9'31—10'00 — 10'45—11'20—11'51—12'05—12'45—13'35—14'35—15'00 —15'20—16'30— 17'00 — 17'30— 18'10— 18'40—19'00— 19'30—20'00 y 21'00.

A més dels trens indicats, ne surten d'altres pera Barcelona. De Blanes, a les 13'12 y 16'36.
» Arenys, » 5'31—7'00—11'38— 13'56 y 17'15.
» Mataró, » 4'40—5'58—6'55—7'19— 8'00 — 9'00—11'15—11'59— 13'55—14'19—16'00— 17'56 y 19'30.
» Masnou, » 5'04—6'23—7'19—7'44—8'34 — 9'24—11'39—12'01— 12'24—14'19—14'44—16'24—17'33—18'01—12'34 —19'55 y 20'33.
» Mongat, » 5'10—6'29—7'00— 7'26 — 7'50 — 8'30—8'40—9'30— 10'10—11'16—11'45—12'07—12'30—13'05—14'02 —14'25—14'50—15'16—15'50—16'30 —16'50— 17'29—18'07—18'39—19'40—20'01 y 20'39.

Línia de Barcelona a Martorell y Igualada

ASCENDENTS

Barcelona	5'08	7'28	12'35	17'47
Passeig de Gracia	5'20	7'41	12'48	18'00
Martorell	6'25	9'00	13'40	18'48
Capellades	8'03	10'24	15'08	20'18
Igualada	8'31	10'54	15'37	20'48

DESCENDENTS

Igualada	5'54	9'45	11'45	16'34
Capellades	6'30	10'16	12'15	17'04
Martorell	8'08	12'08	13'41	18'26
Passeig de Gracia	9'21	13'03	14'27	19'15
Barcelona	9'34	13'15	14'40	19'28

Línia de Flassá a Palamós

Flassá	6'20	9'40	14'45	17'15
La Bisbal	7'13	10'30	15'43	18'12
Palafrugell	8'12	11'30	16'50	19'12
Palamós	8'45	12'03	17'23	19'45

Palamós	2'45	5'30	11'35	13'55
Palafrugell	3'20	6'10	12'15	14'34
La Bisbal	4'12	7'09	13'15	15'35
Flassá	4'55	7'52	14'00	16'20

Els diumenges surten de Flassá, dos trens, a les 12'20 y 18'35, que arriben a Palamós, a les 14'48 y 21'00, respectivament.
Id. id. id. de Palamós, dos trens, a les 6'15 y 15'30, que arriben a Flassá, a les 11'10 y 17'53, respectivament.

Línia de Girona a Olot

ASCENDENTS

Girona	6'09	9'10	17'48	
Anglès	7'05	10'01	18'38	
Sant Feliu de Pallarols	8'18	11'08	19'45	
Olot	9'10	11'57	20'33	

DESCENDENTS

Olot	2'30		11'09	14'06
Sant Feliu de Pallarols	3'24		12'09	14'55
Anglès	4'37		13'25	16'02
Girona	5'30		14'16	16'51

Línia de Sant Joan de les Abadeses

ASCENDENTS

	Correu	Rápit	Tranv.	Mixte	Exprés	Tranv.
Barcelona	6'—	8'—	9'35	13'46	17'15	19'48
Mollet	6'40	7'32	10'01	14'37	17'48	20'25
La Garriga	7'29	9'11	10'51	15'31	18'25	21'05
Vich	8'37	10'12	11'48	16'47	19'27	22'02
Ripoll	9'52	11'18	—	18'10	20'32	—
Sant Joan	10'10	11'34	—	18'29	20'48	—

DESCENDENTS

	Tranv.	Exprés	Mixte	Tranv.	Correu	Rápit
Sant Joan	—	6'—	7'20	—	14'24	17'10
Ripoll	—	6'15	7'49	—	14'43	17'25
Vich	6'—	7'17	9'24	12'40	16'03	18'27
La Garriga	7'—	8'11	10'50	13'48	17'09	19'20
Mollet	7'37	8'48	11'43	14'30	17'52	19'51
Barcelona	8'11	9'21	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Línia de Barcelona a Valls y Picamoixons

ASCENDENTS

	Correu	Lleuger	Lleuger	Lleuger
Barcelona	5'08	12'35	9'00	17'47
Passeig de Gracia	5'20	12'48	9'18	18'00
Vilafranca	7'13	14'27	10'58	19'39
Sant Vicens	7'54	15'35	11'37	20'22
Roda	8'11	15'53	—	20'40
Valls	8'56	16'46	—	21'31
Picamoixons	9'05	16'57	—	21'40

DESCENDENTS

	Lleuger	Correu	Lleuger	Omnibus
Picamoixons	—	9'20	—	17'26
Valls	—	9'45	—	17'58
Roda	—	10'22	—	18'42
Sant Vicens	5'19	10'35	15'35	19'01
Vilafranca	6'29	11'23	16'30	20'03
Passeig de Gracia	7'55	13'03	17'58	21'47
Barcelona	8'08	13'15	18'10	22'00

A més surten de Barcelona quatre trens, a les 5'20—9'30—12'50 y 18'16, per la línia de Vilanova, que arriben a Sant Vicens, a les 7'41—11'36—15'01 y 20'13, respectivament.

A més surten de Sant Vicens cinch trens (per Vilanova) a les 5'10—7'52—10'45—15'38 y 20'28, que arriben respectivament a Barcelona a les 8'08—9'49—13'35—17'44 y 22'50.

Línia de Molíns de Rey y Martorell

Sortides de BARCELONA (Estació) pera MOLINS DE REY: A les 4'47—5'08—7'28—9'00—11'00 y 14'00.
Sortides del BAIXADOR (Passeig de Gracia) pera MOLINS DE REY: A les 5'00—5'20—6'40—7'41—8'15—9'13—10'20—11'13—12'15—12'55—14'13—14'50—16'10—17'15—18'35—19'38 y 20'30.
Sortides de BARCELONA (Estació) pera MARTORELL: A les 5'08—7'28—9'00—12'35— 14'00 y 17'47.
Sortides del BAIXADOR (Passeig de Gracia) pera MARTORELL: A les 5'20—7'41—9'13—12'15—12'48—14'13—14'50—17'15—18 y 20'30.
Sortides de MOLINS DE REY pera BARCELONA: A les 5'51—6'50—7'30—7'51—8'37—9'31—10'11—11'21—12'06—12'29—14'01—15'20— 16'28—17'34—17'41—18'49—19'49—20'21 y 21'05.
Sortides de MARTORELL pera BARCELONA: A les 6'29 — 7'08 — 8'03 — 9'42 — 12'08 — 13'41 — 16'06 — 17'13 — 18'26 y 20'45.

Itineraris pera'l servey d'automòvils

Empresa d'automòvils «La Hispano Montañesa»

Desde Tàrrega a Pobla de Segur y vice-versa

Surt l'automòvil de Tàrrega a les 12'30 y arriba a Artesa de Segre a les 14'00. — Surt d'Artesa del Segre a les 14'45 y arriba a Sant Salvador a les 16'30. — Surt de Sant Salvador a les 16'35 y arriba a Tremp a les 17'35. — Surt de Tremp a les 17'45 y arriba a Pobla de Segur a les 18'30.

Regrés de Pobla de Segur a Tàrrega

Surt de Pobla de Segur a les 5'50 y arriba a Tremp a les 6'35. — Surt de Tremp a les 7'00 y arriba a Sant Salvador a les 8'00. — Surt de Sant Salvador a les 8'05 y arriba a Artesa del Segre a les 10'15. — Surt d'Artesa del Segre a les 10'30 y arriba a Tàrrega a les 11'45.

NOTA. — Aquest automòvil enllaça ab el tren que surt de Tàrrega a les 15'00 y arriba a Barcelona a les 21'00 y ab el descendent de Barcelona que surt a les 7'15 y arriba a Tàrrega a les 12'20 pera arribar a Pobla a les 18'30.
Ademés, n'hi ha un altre que surt de Tàrrega a les 13'00 y arriba a Artesa del Segre a les 14'30, y surt al día següent d'Artesa del Segre a les 6 del matí y arriba a les 7'30 a Tàrrega, enllaçant ab el tren que passa a les 8'04 y arriba a Barcelona a les 13'30.

Servey d'automóvils de Tàrrega a Vallfogona de Riu Corp

Surt de Tàrrega a les 12'30 y arriba a Vallfogona a les 13'15, enllaçant a Tàrrega ab el tren que surt de Barcelona a les 7'15 y arriba a Tàrrega a les 12'20.
A l'estació del Nort se despatxen bitllets combinats fins a Tremp.

Companyia d'automòvils de Calaf a Seu d'Urgell

Surt l'automòvil de Calaf a les 12. — Surt de la Seu d'Urgell a les 8 de la matinada.
Arriba l'automòvil a Calaf a les 9. — Arriba a la Seu d'Urgell a les 18.